

16.4.2024

A9-0301/187

Pakeitimas 187

Dragoş Pîslaru

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu

Pranešimas

Elisabetta Gualmini

Darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimas
(COM(2021)0762 – C9-0454/2021 – 2021/0414(COD))

A9-0301/2022

Pasiūlymas dėl direktyvos

–

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI*

Komisijos pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
DIREKTYVA (ES) .../...

... m d.

dėl darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalies b punktą kartu su 153 straipsnio 1 dalies b punktu ir 16 straipsnio 2 dalimi,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

* Pakeitimai: naujas ar pakeistas tekstas žymimas pusjuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ■ .

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

¹ OL C 290, 2022 7 29, p. 95.

² OL C 375, 2022 9 30, p. 45.

³ ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir
... m. ... d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) pagal Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį vienas iš Sąjungos tikslų yra, be kita ko, skatinti savo tautų gerovę ir siekti Europos, kurioje vystymasis būtų tvarus, pagrįstas **subalansuotu ekonomikos augimu ir** didelio konkurencingumo socialine rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos;
- (2) **■** Europos Sąjungos pagrindinių teisių **chartijos** (toliau – Chartija) **■** 31 straipsnyje numatyta, ***kad kiekvienas darbuotojas turi teisę į tinkamas ir teisingas*** saugias, jo sveikatą ir orumą atitinkančias darbo sąlygas. Chartijos 27 straipsniu užtikrinama darbuotojų teisė į informaciją ir konsultacijas įmonėje. Chartijos 8 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į ***savo*** asmens duomenų apsaugą. **Chartijos 12 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę laisvai rinktis į susirinkimus ir jungtis į visų lygių asociacijas.** Chartijos 16 straipsnyje pripažįstama laisvė užsiimti verslu. **Chartijos 21 straipsnyje numatyta teisė į nediskriminavimą;**

- (3) 2017 m. lapkričio 17 d. Geteborge paskelbto Europos socialinių teisių ramsčio⁴ (*toliau – Ramsčio*) 5 principu nustatyta, kad darbuotojai, nepriklausomai nuo jų darbo santykių rūšies ir trukmės, turi teisę į sąžiningą ir vienodą požiūrį, kiek tai susiję su darbo sąlygomis, galimybe naudotis socialine apsauga ir galimybe mokytis; *pagal* teisės aktus ir kolektyvines sutartis darbdaviams **turi būti** užtikrinamas reikiamas lankstumas, leidžiantis greitai prisitaikyti prie pasikeitusių ekonominių aplinkybių; turi būti skatinamos novatoriškos darbo formos, kuriomis užtikrinamos **kokybiškos** darbo sąlygos, palaikomas verslumas ir savarankiškas darbas; **turi būti sudarytos palankesnės sąlygos profesiniam judumui ir turi būti užkertamas kelias tokiems darbo santykiams, dėl kurių sudaromos mažų garantijų darbo sąlygos, be kita ko, nustatant draudimą piktnaudžiauti netipinėmis sutartimis. Ramsčio 7 principu** nustatyta, kad įdarbinimo pradžioje darbuotojai turi teisę būti raštu informuoti apie su darbo santykiais susijusias jų teises ir pareigas, o prieš atleidimą iš darbo jie turi teisę būti informuoti apie priežastis, jiems turi būti nustatytas pagrįstas įspėjimo laikotarpis ir jie turi teisę į veiksmingą ir nešališką ginčų sprendimą, o nepagrįsto atleidimo atveju – teisę į teisių gynimą, įskaitant tinkamą kompensaciją. Ramsčio 10 principu nustatyta, kad darbuotojai turi teisę į aukšto lygio sveikatos ir saugos darbe apsaugą ir teisę į asmens duomenų apsaugą darbo santykių srityje.
- 2021 m. gegužės mėn. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime
■ palankiai įvertintas prie **Ramsčio** pridėtas veiksmų planas⁵;

⁴ Tarpinstitucinė deklaracija dėl Europos socialinių teisių ramsčio (OL C 428, 2017 12 13, p. 10).

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas“, COM(2021)0102.

- (4) **skaitmenizacija** keičia darbo pasaulį, didina našumą ir lankstumą, bet kartu kelia tam tikrą pavojų užimtumui ir darbo sąlygoms. Algoritmais grindžiamos technologijos, įskaitant automatizuotas stebėsenos **ar sprendimų priėmimo sistemas, sudarė sąlygas kurti ir plėtoti skaitmenines darbo platformas. Naujos skaitmeninės sąveikos formos ir naujos technologijos darbo pasaulyje, jei jos yra tinkamai reglamentuojamos ir įgyvendinamos, gali suteikti galimybių gauti deramas ir kokybiškas darbo vietas žmonėms, kurie tradiciškai tokių galimybių neturėjo. Tačiau jei jos nebus reglamentuojamos, jos taip pat gali lemti technologijomis pagrįstą stebėjimą, padidinti galios disbalansą ir neskaidrumą priimant sprendimus, taip pat kelti pavojų deramoms darbo sąlygoms, darbuotojų sveikatai ir saugai, vienodam požiūriui ir teisei į privatumą;**
- (5) skaitmeninėse darbo platformose fiziniai asmenys dirba naudodamiesi paslaugas klientams teikiančių skaitmeninių darbo platformų skaitmenine infrastruktūra. **Šis darbas vykdomas daugelyje įvairių sričių ir pasižymi dideliu skaitmeninių darbo platformų rūšių, apimamų sektorių ir vykdomos veiklos, taip pat skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų profilių nevienalytiškumu.** Skaitmeninės darbo platformos pasinaudamos algoritmais **priklausomai nuo savo verslo modelio daugiau ar mažiau organizuoja darbo vykdymą, atlygį** už jį ir klientų bei jose dirbančių asmenų santykius. Darbas skaitmeninėse platformose gali būti atliekamas tik internetu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis (darbas skaitmeninėse platformose internetu), arba mišriu būdu, derinant internetinės komunikacijos procesą su paskesne veikla fizinėje aplinkoje (darbas skaitmeninėse platformose vietoje). Daugelis esamų skaitmeninių darbo platformų yra tarptautiniai verslo subjektai, kurie vykdo veiklą ir įgyvendina verslo modelius keliose valstybėse narėse arba tarpvalstybiniu mastu;

- (6) dirbant skaitmeninėse platformose galima lengviau patekti į darbo rinką, gauti papildomų pajamų iš antrinės veiklos arba lanksčiau organizuoti darbo laiką. ***Kita vertus, dauguma skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų turi kitą darbą arba kitą pajamų šaltinį ir paprastai jų darbas yra mažai apmokamas, o darbas skaitmeninėse platformose sparčiai kinta, todėl atsiranda naujų verslo modelių ir užimtumo formų, kurių atžvilgiu kartais pavyksta netaikyti esamų apsaugos sistemų. Todėl svarbu šį procesą papildyti tinkamomis apsaugos priemonėmis, skirtomis skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų sutartinių santykių pobūdį. Visų pirma, dirbant skaitmeninėse platformose darbo valandos gali būti neprognozuojamos, gali išnykti ribos tarp darbo santykių bei savarankiškos veiklos ir tarp darbdavių bei darbuotojų atsakomybės. Klaidingas užimtumo statuso klasifikavimas gali turėti neigiamų pasekmių susijusiems asmenims, nes dėl to gali būti apribotos jų galimybės naudotis esamomis darbo ir socialinėmis teisėmis. Be to, taip sukuriama nevienodos sąlygos įmonėms, kurios savo darbuotojų statusą klasifikuoja tinkamai, ir daromas poveikis valstybių narių darbo santykių sistemoms, jų mokesčių bazei ir jų socialinės apsaugos sistemų aprėpčiai bei tvarumui. Šie iššūkiai būdingi ne tik darbui skaitmeninėse platformose, tačiau būtent skaitmeninių platformų ekonomikoje jie yra ypač opūs ir į juos turi būti nedelsiant reaguojama;***
- (7) teismo bylos keliose valstybėse narėse parodė, kad vis dar ***klaidingai*** klasifikuojamas tam tikrų rūšių darbo skaitmeninėse platformose užimtumo statusas, visų pirma tuose sektoriuose, kuriuose skaitmeninės darbo platformos tam tikru mastu ***vykdo vadovavimą ar kontrolę***. Nors skaitmeninėse darbo platformose dirbantys asmenys dažnai šių platformų klasifikuojami kaip savarankiškai dirbantys asmenys arba nepriklausomi rangovai, daug teismų yra nustatę, kad platformos *de facto* vadovauja tiems asmenims ir juos kontroliuoja, dažnai juos ***integruodamos*** į savo pagrindinę verslo veiklą. Todėl teismai tariamai savarankiškai dirbančius asmenis perklasifikavo į skaitmeninių platformų įdarbintus darbuotojus ;

(8) algoritmais grindžiamos automatizuotos stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemos vis dažniau įmonėse atlieka vadybininkų funkcijas, pavyzdžiui, paskirsto užduotis, **nustato atskirų užduočių kainodarą, nustato darbo tvarkaraščius**, duoda nurodymus, vertina atliktą darbą, teikia paskatas ar **taiko** sankcijas. Skaitmeninėse darbo platformose tokios algoritminės sistemos **visų pirma** naudojamos kaip standartinis būdas organizuoti ir valdyti darbą platformose per jų infrastruktūrą.

■ Skaitmeninėse platformose **dirbantys asmenys, kuriems** taikomas toks algoritminis valdymas, dažnai **neturi galimybės susipažinti su informacija** apie algoritmų veikimą, apie tai, kokie asmens duomenys naudojami ir kaip jų elgesys daro poveikį automatizuotų sistemų priimamiems sprendimams. Darbuotojų atstovai, **kiti platformose dirbančių asmenų atstovai** ir darbo inspekcijos **bei kitos kompetentingos institucijos** taip pat neturi galimybės susipažinti su šia informacija. Be to, skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys dažnai nežino, dėl kokių priežasčių priimti arba palaikomi automatizuotos sistemos sprendimai, ir neturi galimybės **gauti šių sprendimų paaiškinimo**, tuos sprendimus aptarti su kontaktiniu asmeniu arba juos užginčyti **ir reikalauti juos ištaisyti ir, kai aktualu, reikalauti žalos atlyginimo**;

(9) kai skaitmeninės platformos veikia keliose valstybėse narėse arba tarpvalstybiniu mastu, dažnai neaišku, kur ir kas atlieka darbą skaitmeninėje platformoje, **ypač kai darbas atliekamas internetu**. Be to, nacionalinės valdžios institucijos neturi galimybės lengvai susipažinti su skaitmeninių darbo platformų duomenimis, tokiais kaip skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų skaičius, jų užimtumo statusas ir darbo sąlygos. Dėl to sunkiau **užtikrinti** taikytinų taisyklių **vykdymą**;

- (10) teisinių priemonių visuma numato būtiniausius darbo sąlygų ir darbo teisių standartus visoje Sąjungoje. Tai visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1152⁶ dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB⁷ dėl darbo laiko, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB⁸ dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones ir kitos konkrečios priemonės, be kita ko, susijusios su tokiais aspektais kaip *darbuotojų sveikata ir sauga* ⁹, nėščios darbuotojos, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, darbas pagal terminuotas sutartis, darbas ne visą darbo dieną, darbuotojų komandiravimas. *Be to, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo Teismas) yra nusprendęs, kad pasyviojo budėjimo laikas, per kurį darbuotojo galimybės vykdyti kitą veiklą yra gerokai apribotos, turi būti laikomas darbo laiku*⁹. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB*¹⁰ *sukurta bendra sistema, kuria nustatyti minimalūs darbuotojų teisės į informavimą ir konsultavimąsi Sąjungos įmonėse ir padaliniuose reikalavimai;*
- (11) **2019 m. lapkričio 8 d.** Tarybos rekomendacijoje ¹¹ dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių¹¹ valstybėms narėms rekomenduojama imtis priemonių, kuriomis visiems darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims būtų užtikrinta formali ir veiksminga socialinės apsaugos sistemų aprėptis, tinkamumas ir skaidrumas ¹¹ ;

⁶ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (OL L 186, 2019 7 11, p. 105).

⁷ 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 299, 2003 11 18, p. 9).

⁸ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9).

⁹ 2018 m. vasario 21 d. Teismo sprendimas *Ville de Nivelles / Rudy Matzak*, C-518/15, ECLI: EU:C:2018:82).

¹⁰ **2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje (OL L 80, 2002 3 23, p. 29).**

¹¹ OL C 387, 2019 11 15, p. 1.

- (12) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679¹² ■ užtikrinama fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis, visų pirma nustatomos tam tikros teisės ir pareigos, taip pat apsaugos priemonės, susijusios su teisėtu, sąžiningu ir skaidriu asmens duomenų tvarkymu, be kita ko, kiek tai susiję su automatizuotu individualių sprendimų priėmimu;
- (13) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1150¹³ skatinamas skaitmeninių platformų operatorių verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumas ir skaidrumas ■ ;
- (14) *esamuose* Sąjungos teisės aktuose numatytos tam tikros bendrosios apsaugos priemonės, tačiau, norint **įveikti** su darbu skaitmeninėse platformose susijusius iššūkius, reikia konkrečių papildomų priemonių. Siekiant tinkamai ir tvariai apibrėžti darbo skaitmeninėse platformose plėtojimą, būtina, kad Sąjunga nustatytų **minimalias platformose dirbančių asmenų teises ir taisykles, kad būtų pagerinta platformose dirbančių asmenų asmens duomenų apsauga, siekiant reaguoti į su darbu skaitmeninėse platformose susijusius iššūkius. Reikėtų nustatyti priemones, kuriomis būtų palengvinamas tinkamas skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statuso nustatymas, taip pat reikėtų didinti darbo skaitmeninėse platformose skaidrumą, be kita ko, tarpvalstybinėse situacijose. Be to, skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ■ turėtų būti suteiktos ■ teisės, kuriomis būtų skatinamas skaidrumas, sąžiningumas ir atskaitomybė. Tomis teisėmis taip pat turėtų būti siekiama apsaugoti darbuotojus ir gerinti darbo sąlygas** algoritminio valdymo **srityje, įskaitant naudojimąsi kolektyvinėmis derybomis**. Tai turėtų būti daroma siekiant padidinti teisinį tikrumą **ir** sukurti vienodas sąlygas skaitmeninėms darbo platformoms ir neinternetiniams paslaugų teikėjams, **taip pat** remti tvarų skaitmeninių darbo platformų augimą Sąjungoje;

¹² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

¹³ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo (OL L 186, 2019 7 11, p. 57).

- (15) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (*SESV*) 154 straipsnį Komisija surengė dviejų etapų konsultacijas su socialiniais partneriais dėl darbo sąlygų gerinimo skaitmeninėse platformose. Socialiniai partneriai *nesusitarė* pradėti *derybas* šiais klausimais. Tačiau *šioje srityje* svarbu imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu ■ dabartinę teisinę sistemą pritaikant prie šio naujo reiškinio – darbo skaitmeninėse platformose, *įskaitant automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų naudojimą*;
- (16) be to, Komisija aktyviai keitėsi nuomonėmis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant skaitmenines darbo platformas, skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų asociacijas, akademinės bendruomenės ekspertus, valstybes nares ir tarptautines organizacijas bei pilietinės visuomenės atstovus;
- (17) *šios direktyvos tikslas – gerinti skaitmeninių platformų darbuotojų darbo sąlygas ir apsaugoti jose dirbančių asmenų asmens duomenis. Abiejų tikslų siekiama vienu metu ir, nors jie vienas kitą sustiprina ir yra neatsiejamai susiję, nė vienas iš jų nėra antraeilis kito atžvilgiu. Kiek tai susiję su SESV 153 straipsnio 1 dalies b punktu, šia direktyva nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama remti tinkamą skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statuso nustatymą, gerinti darbo skaitmeninėse platformose sąlygas ir didinti darbo skaitmeninėse platformose skaidrumą, be kita ko, tarpvalstybinėse situacijose, taip pat gerinti darbuotojų apsaugą, kai naudojamas algoritminis valdymas. Kiek tai susiję su SESV 16 straipsniu, šia direktyva nustatomos taisyklės, kuriomis gerinama skaitmeninėse platformose dirbančių fizinių asmenų apsauga, susijusi su jų asmens duomenų tvarkymu, didinant skaitmeninių platformų darbe naudojamų atitinkamų algoritminio valdymo procedūrų skaidrumą, sąžiningumą ir atskaitomybę*;

- (18) *ši direktyva turėtų būti taikoma skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims Sąjungoje, kurie dirba arba, remiantis atliktu faktų vertinimu, gali būti laikomi dirbančiais pagal darbo sutartis ar darbo santykius, kaip apibrėžta pagal kiekvienos valstybės narės galiojančią teisę, kolektyvines sutartis ar taikomą praktiką, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką. ■ Su asmens duomenų tvarkymu susijusios nuostatos dėl algoritminio valdymo taip pat turėtų būti taikomos ■ skaitmeninėse platformose ■ ne pagal darbo sutartis arba darbo santykius dirbantiems asmenims;*
- (19) *šia direktyva turėtų būti nustatytos privalomos taisyklės, taikomos visoms skaitmeninėms darbo platformoms, neatsižvelgiant į jų įsisteigimo vietą ir ■ kitais atvejais taikytiną teisę, su sąlyga, kad per tą skaitmeninę darbo platformą organizuojamas darbas skaitmeninėse platformose atliekamas Sąjungoje; ■*
- (20) *skaitmeninės darbo platformos ■ nuo kitų interneto platformų skiriasi tuo, kad organizuodamos fizinių asmenų darbą, atliekamą vienkartinio ar pakartotiniu skaitmeninės platformos teikiamos paslaugos gavėjo prašymu, jos naudoja automatizuotas stebėsenos arba sprendimų priėmimo sistemas. Naudojant automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas tvarkomi skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų asmens duomenys ir priimami arba palaikomi sprendimai, darantys poveikį, inter alia, darbo sąlygoms. Dėl šių ypatybių skaitmeninės darbo platformos yra kitokia nepriklausomų specialistų teikiamų paslaugų organizavimo forma, palyginti su labiau tradicinėmis paslaugų teikimo organizavimo formomis, pavyzdžiui, tradicinėmis pavėžėjimo ar dispečerinio transporto paslaugų skirstymo formomis. Be to, vis sudėtingesnis skaitmeninių darbo platformų struktūrinis organizavimas yra neatsiejamas nuo sparčios jų raidos, kai dažnai organizuojant darbą sukuriamos „kintamosios geometrijos“ sistemos. Pavyzdžiui, gali būti atvejų, kai skaitmeninėse darbo platformose teikiama paslauga, kurios gavėjas yra pati skaitmeninė darbo platforma arba atskiras tos pačios įmonių grupės verslo subjektas, arba darbas organizuojamas taip, kad sunku atpažinti tradicinius modelius, kurie paprastai yra būdingi paslaugų teikimo sistemoms.*

Tai gali būti taikytina ir mikrodarbo arba visuomenės patalkos platformoms, kurios yra tam tikros rūšies internetinės skaitmeninės darbo platformos, suteikiančios įmonėms ir kitiems klientams galimybę pasinaudoti dideliu lanksčių darbuotojų skaičiumi smulkioms užduotims, kurias galima atlikti nuotoliniu būdu naudojant kompiuterį ir interneto ryšį, pavyzdžiui, žymėjimui, atlikti. Užduotys padalijamos ir paskirstomos dideliame skaičiui asmenų (angl. crowd), kurie gali jas atlikti asinchroniškai;

- (21) fizinių asmenų darbo organizavimas turėtų reikšti **█** bent jau *svarbų vaidmenį* derinant paslaugos paklausą su fizinio asmens, sudariusio sutartinius santykius su skaitmenine darbo platforma, *nepriklausomai nuo jų paskirties ar pobūdžio*, ir galinčio atlikti konkrečią užduotį, darbo pasiūla. *Tai gali apimti kitą veiklą*, pavyzdžiui, mokėjimų *tvarkymą*. Interneto platformos, kurios neorganizuoja fizinių asmenų darbo, o tik *suteikia priemonių*, kuriomis paslaugų teikėjai gali pasiekti galutinį naudotoją *be tolesnio platformos dalyvavimo*, pavyzdžiui, reklamuoja pasiūlymus ar prašymus teikti paslaugas arba sutelkia ir rodo *prieinamus* konkrečios srities paslaugų teikėjus, neturėtų būti laikomos skaitmeninėmis darbo platformomis. *Į skaitmeninių darbo platformų apibrėžtį* neturėtų būti *įtraukti* paslaugų teikėjai, kurių pagrindinis tikslas yra *pasinaudoti turtu* arba juo dalytis, pvz., trumpalaikė būsto nuoma, *arba suteikti galimybę neprofesionaliems fiziniams asmenims perparduoti prekes, taip pat organizuoti savanorių veiklą*. Ši apibrėžtis turėtų būti taikoma tik tiems paslaugų teikėjams, kuriems fizinio asmens darbo **█**, pavyzdžiui, asmenų ar prekių *vežimo arba valymo paslaugų, organizavimas yra būtinas ir esminis, o ne tik smulkus ir papildomas komponentas;*
- (22) *darbuotojų atstovavimo tvarka ir procesai valstybėse narėse skiriasi, atspindėdami atitinkamą jų istoriją, institucijas ir ekonominę bei politinę padėtį. Viena iš sąlygų, kuria sudaromos galimybės gerai veikiančiam socialiniam dialogui, yra stiprios, nepriklausomos profesinės sąjungos ir darbdavių organizacijos, turinčios prieigą prie atitinkamos informacijos, būtinos norint dalyvauti socialiniame dialoge ir gerbti pagrindines teises į asociacijų laisvę ir kolektyvines derybas;*

- (23) *pagal Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) Darbuotojų atstovų konvenciją Nr. 135 (1971 m.), kurią šiuo metu yra ratifikavusios 24 valstybės narės, darbuotojų atstovais gali būti asmenys, kurie tokiais pripažįstami pagal nacionalinę teisę ar praktiką, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra profesinių sąjungų atstovai, t. y. profesinių sąjungų paskirti ar išrinkti atstovai ar tokių sąjungų nariai, ar išrinkti atstovai, t. y. atstovai, kuriuos laisvai renka įmonės darbuotojai pagal nacionalinių įstatymų ar kitų teisės aktų arba kolektyvinių sutarčių nuostatas ir kurių funkcijos neapima veiklos, kuri atitinkamoje valstybėje yra pripažįstama išimtinė profesinių sąjungų prerogatyva. Šioje konvencijoje nurodyta, kad tais atvejais, kai toje pačioje įmonėje yra ir profesinių sąjungų atstovų, ir išrinktų atstovų, tokiais atstovais neturi būti naudojami siekiant pakenkti atitinkamų profesinių sąjungų ar jų atstovų pozicijoms, ir kad turi būti skatinamas išrinktų atstovų ir atitinkamų profesinių sąjungų arba jų atstovų bendradarbiavimas;*
- (24) *valstybės narės yra ratifikavusios TDO konvenciją Nr. 98 dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (1949 m.), pagal kurią veiksmai, kuriais siekiama skatinti steigti darbuotojų organizacijas, kurias kontroliuotų darbdaviai ar darbdavių organizacijos, arba remti darbuotojų organizacijas finansinėmis ar kitomis priemonėmis, siekiant, kad tokias organizacijas galėtų kontroliuoti darbdaviai ar darbdavių organizacijos, laikomi kišimosi veiksmais, nuo kurių TDO valstybės narės turi darbuotojų organizacijas apsaugoti. Svarbu, kad tokių veiksmų klausimas būtų sprendžiamas, siekiant užtikrinti, kad nustatant ar įgyvendinant praktinę informavimo ir konsultavimosi pagal šią direktyvą tvarką darbdaviai ir darbuotojų atstovai dirbtų laikydamiesi bendradarbiavimo principo ir tinkamai gerbdami savo abipuses teises bei pareigas ir atsižvelgdami tiek į įmonės ar įstaigos, tiek į darbuotojų interesus;*

- (25) *kai kuriais atvejais skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys neturi tiesioginių sutartinių santykių su skaitmenine darbo platforma, bet palaiko santykius su tarpininku, per kurį dirba skaitmeninėse platformose. Dėl šio darbo skaitmeninėse platformose organizavimo būdo dažnai sukuriama daug įvairių ir sudėtingų daugiašalių santykių, įskaitant subrangos grandines, be to, skaitmeninės darbo platformos ir tarpininkų atsakomybė dažnai tampa neaiški. Per tarpininkus skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims kyla tokia pati rizika, susijusi su klaidingu jų užimtumo statuso klasifikavimu ir automatizuotų stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemų naudojimu, kaip ir asmenims, dirbantiems tiesiogiai skaitmeninei darbo platformai. Todėl valstybės narės turėtų nustatyti tinkamas priemones siekiant užtikrinti, kad pagal šią direktyvą jiems būtų užtikrinta tokio paties lygio apsauga, kokia taikoma skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, turintiems tiesioginių sutartinių santykių su skaitmenine darbo platforma. Valstybės narės turėtų nustatyti tinkamus mechanizmus, be kita ko, kai tikslinga, taikydamos solidariosios atsakomybės sistemas;*
- (26) *siekiant kovoti su fiktyviu savarankišku darbu skaitmeninėse platformose ir sudaryti palankesnes sąlygas **tinkamai** nustatyti užimtumo statusą, valstybės narės turėtų **būti įdiegusios** tinkamas procedūras, kad **būtų užkirstas kelias klaidingam** skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statuso klasifikavimui ir **ši problema būtų sprendžiama**. Šiomis procedūromis turėtų būti siekiama nustatyti, ar egzistuoja darbo santykiai, kaip **apibrėžta** pagal nacionalinę teisę, kolektyvines sutartis ar taikomą praktiką, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, **ir taip užtikrinti, kad skaitmeninių platformų darbuotojai galėtų visapusiškai naudotis tokiomis pačiomis darbo teisėmis pagal atitinkamą Sąjungos teisę, nacionalinę teisę ir kolektyvines sutartis kaip ir kiti darbuotojai. Kai darbo santykių buvimas nustatomas remiantis faktais, turėtų būti aiškiai nurodyta (-os) šalis (-ys), veikianti (-ios) kaip darbdavys, ir ji turėtų laikytis atitinkamų darbdavių pareigų pagal Sąjungos teisę, nacionalinę teisę ir kolektyvines sutartis, taikomas atitinkamame veiklos sektoriuje;***

- (27) *jeigu nustatoma, kad šalis yra darbdavys ir ji atitinka laikinojo įdarbinimo agentūros sąlygas pagal Direktyvą 2008/104/EB, turi būti taikomos toje direktyvoje nustatytos pareigos;*
- (28) darbo skaitmeninėse platformose *atveju* sutarties sąlygas dažnai vienašališkai nustato viena šalis, todėl ypač svarbus faktų viršenybės principas, t. y. nustatant, ar egzistuoja darbo santykiai, visų pirma turėtų būti remiamasi su *faktiškai* atliekamu darbu susijusiais faktais, įskaitant *atlygį* už jį, o ne šalių pateiktu santykių aprašymu, *laikantis TDO darbo santykių rekomendacijos* Nr. 198 (2006 m.);
- (29) *piktnaudžiavimas savarankiškai dirbančio asmens statusu nacionaliniu lygmeniu arba tarpvalstybinėse situacijose yra fiktyviai deklaruojamo darbo forma, dažnai siejama su nedeklaruojamu darbu. Fiktyvaus savarankiško darbo atvejis fiksuojamas tada, kai asmuo deklaruoja, kad dirba savarankiškai, nors jo veikla atitinka darbo santykiams būdingus kriterijus. Toks fiktyvus deklaravimas dažnai pateikiamas siekiant išvengti tam tikrų teisinių ar fiskalinių pareigų ir sukurti konkurencinį pranašumą, palyginti su teisės aktų besilaikančiomis įmonėmis. Teisingumo Teismas yra nusprendęs¹⁴, kad formalus pripažinimas savarankiškai dirbančiu asmeniu pagal nacionalinę teisę nereiškia, kad asmuo negali būti pripažintas darbuotoju, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę¹⁵, jei jo savarankiškumas yra tik tariamas ir taip dangstomi tikri darbo santykiai;*

¹⁴ *Teisingumo Teismo sprendimai: 2004 m. sausio 13 d., Debra Allonby / Accrington & Rossendale College, Education Lecturing Services, trading as Protocol Professional and Secretary of State for Education and Employment, C-256/01, ECLI:EU:C:2004:18, 2010 m. lapkričio 11 d., Dita Danosa / LKB Līzings SIA, C-232/09, ECLI:EU:C:2010:674, ir 2014 m. gruodžio 4 d., FNV Kunsten Informatie en Media / Staat der Nederlanden, C-413/13, ECLI:EU:C:2014:2411.*

¹⁵ *Teisingumo Teismo sprendimai: 1986 m. liepos 3 d., Deborah Lawrie-Blum / Land Baden-Württemberg, C-66/85, ECLI:EU:C:1986:284; 2010 m. spalio 14 d., Union syndicale Solidaires Isère / Premier ministre ir kt., C-428/09, ECLI:EU:C:2010:612; 2014 m. gruodžio 4 d., FNV Kunsten Informatie en Media / Staat der Nederlanden, C-413/13, ECLI:EU:C:2014:2411; 2015 m. liepos 9 d., Ender Balkaya / Kiesel Abbruch- und Recycling Technik GmbH, C-229/14, ECLI:EU:C:2015:455; 2016 m. lapkričio 17 d., Betriebsrat der Ruhrlandklinik gGmbH / Ruhrlandklinik gGmbH, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883; 2020 m. liepos 16 d., UX / Governo della Repubblica italiana, C-658/18, ECLI:EU:C:2020:572, ir 2020 m. balandžio 22 d. Teisingumo Teismo nutartis B / Yodel Delivery Network Ltd, C-692/19, ECLI:EU:C:2020:288.*

- (30) *tinkamo* užimtumo statuso nustatymo užtikrinimas neturėtų trukdyti gerinti skaitmeninėse platformose tikrai savarankiškai *dirbantiems asmenims taikomų sąlygų*. 2022 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatas, kuriame pateiktos Sąjungos konkurencijos teisės taikymo kolektyvinėms sutartims, susijusioms su individualiai savarankiškai dirbančių asmenų darbo sąlygomis, gairės ir kuriame nurodyta, kad, Komisijos nuomone, individualiai savarankiškai dirbančių asmenų ir skaitmeninių darbo platformų kolektyvinės sutartys, susijusios su darbo sąlygomis, nepatenka į SESV 101 straipsnio taikymo sritį, gali būti naudojamas kaip naudingos gairės šiuo klausimu. Tačiau itin svarbu, kad šių kolektyvinių sutarčių sudarymas netrukdytų siekti šios direktyvos tikslų, visų pirma tinkamai klasifikuoti skaitmeninėse platformose dirbančius asmenis pagal jų užimtumo statusą;
- (31) *kontrolė ir vadovavimas gali būti įvairių konkrečių formų, kadangi platformų ekonomikos modelis nuolat keičiasi; pavyzdžiui, skaitmeninė darbo platforma gali vadovauti ir kontroliuoti ne tik tiesioginėmis priemonėmis, bet ir taikydama sankcijas ar kitas priešiško elgesio ar spaudimo formas. Darbo skaitmeninėse platformose kontekste, skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims dažnai sunku turėti tinkamą prieigą prie priemonių ir informacijos, reikalingų norint kompetentingai institucijai įrodyti faktinį savo sutartinių santykių pobūdį ir iš jų kylančias teises. Be to, skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų valdymui naudojant automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas būdingas neskaidrus informacijos srautas iš skaitmeninės darbo platformos. Šios darbo skaitmeninėse platformose ypatybės skatina reiškinį, kai skaitmeninių platformų darbuotojų darbas klaidingai klasifikuojamas kaip fiktyvus savarankiškas darbas, o tai trukdo tinkamai nustatyti šių asmenų užimtumo statusą, o tokiems asmenims naudotis deramomis gyvenimo ir darbo sąlygomis. Todėl valstybės narės turėtų nustatyti priemones, kuriomis būtų numatytos veiksmingos procedūros, palengvinančios tinkamą skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statuso nustatymą. Atsižvelgiant į tai, prezumpcija dėl darbo santykių skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų naudai yra veiksminga priemonė, kuria labai prisidedama prie skaitmeninių platformų darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo. Todėl tais atvejais, kai nustatomi kontrolės ir vadovavimo faktai, turėtų būti teisiškai preziumuojama, kad tokie santykiai yra darbo santykiai,*

kaip apibrėžta pagal valstybėse narėse galiojančią teisę, kolektyvines sutartis ar praktiką, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką;

(32) *kad teisinė prezumpcija būtų veiksminga, reikia, kad pagal nacionalinę teisę skaitmeninėje platformoje dirbančiam asmeniui būtų veiksmingai lengva tokia prezumpcija pasinaudoti. Reikalavimai pagal teisinę prezumpciją neturėtų būti apsunkinantys, o tuo atveju, kai tarp skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens ir skaitmeninės darbo platformos yra galios disbalansas, juos taikant tokiam asmeniui turėtų būti lengviau pateikti įrodymų, kad egzistuoja darbo santykiai. Prezumpcijos tikslas – veiksmingai reaguoti įgalios disbalanso tarp skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų ir skaitmeninės darbo platformos problemą ir šį disbalansą ištaisyti. Teisinės prezumpcijos sąlygas turėtų nustatyti valstybės narės, jei jomis užtikrinama, kad būtų nustatyta veiksminga nuginčijama teisinė prezumpcija dėl užimtumo, kuri yra procedūrinis palengvinimas skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ir dėl kurios nepadidėja reikalavimų našta skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims arba jų atstovams procesuose, kuriais nustatomas jų užimtumo statusas. Dėl teisinės prezumpcijos taikymo skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų statusas neturėtų būti automatiškai perklasifikuojamas. Kai skaitmeninė darbo platforma siekia nuginčyti teisinę prezumpciją, būtent jai turėtų tekti įrodyti, kad atitinkami sutartiniai santykiai nėra darbo santykiai, kaip apibrėžta pagal valstybėse narėse galiojančią teisę, kolektyvines sutartis ar praktiką, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką;*

- (33) *atsižvelgiant į šios direktyvos tikslą pagerinti skaitmeninių platformų darbuotojų darbo sąlygas, tinkamai nustatant jų darbo santykius ir taip užtikrinant, kad jie galėtų naudotis atitinkamomis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės, nacionalinės teisės ir kolektyvinių sutarčių, teisinė prezumpcija turėtų būti taikoma visuose atitinkamuose administraciniuose ar teismo procesuose, kai kyla skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens užimtumo statuso klausimas. Nors šia direktyva valstybėms narėms nenustatoma jokia pareiga taikyti teisinę prezumpciją mokesčių, baudžiamuosiuose ir socialinės apsaugos procesuose, itin svarbu, kad prezumpcija būtų veiksmingai taikoma visose valstybėse narėse pagal šią direktyvą. Visų pirma, jokia šios direktyvos nuostata neturėtų kliudyti valstybėms narėms pagal nacionalinę teisę taikyti tą prezumpciją tuose ar kituose administraciniuose ar teismo procesuose arba pripažinti procesų, kuriuose ši prezumpcija buvo taikyta teisių suteikimo perklasifikuotiems darbuotojams tikslais pagal kitų sričių teisę, rezultatus;*
- (34) siekiant teisinio tikrumo, teisinė prezumpcija neturėtų turėti teisinės galios atgaline data ■ ir todėl turėtų būti taikoma tik laikotarpiui *nuo ... [šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dieną], be kita ko, sutartiniams santykiams*, kurie buvo sudaryti iki tos dienos ir tebegalioja tą dieną. Todėl pretenzijos, susijusios su galimu darbo santykių egzistavimu iki tos dienos ir atitinkamos iki tos dienos atsiradusios teisės bei pareigos turėtų būti vertinamos remiantis tik iki šios direktyvos priėmimo galiojusia nacionaline teise ir Sąjungos teise, *įskaitant Direktyvą (ES) 2019/1152;*

- (35) skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens ir skaitmeninės darbo platformos santykiai gali neatitikti darbo santykių reikalavimų pagal atitinkamos valstybės narės teisėje, kolektyvinėse sutartyse ar praktikoje nustatytą apibrėžtį, **atsižvelgiant į** Teisingumo Teismo praktiką **█**. Valstybės narės turėtų užtikrinti galimybę remiantis pirmiau pateikta apibrėžtimi nuginčyti teisinę prezumpciją **█** įrodant, kad atitinkami santykiai nėra darbo santykiai. **Skaitmeninės darbo platformos** turi išsamų **šių santykių pobūdį lemiančių** faktinių elementų, visų pirma **█** algoritmų, **kuriais jos valdo savo veiklą**, vaizdą. **Todėl kai jos teigia, kad atitinkami sutartiniai santykiai nėra darbo santykiai, įrodinėjimo pareiga turėtų tekti joms**. Sėkmingas prezumpcijos nuginčijimas **teismo ar** administraciniame procese neturėtų trukdyti taikyti prezumpciją vėlesniuose teismo **ar apeliaciniuose procesuose, laikantis nacionalinės proceso teisės**;
- (36) **siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir skaidrumą visoms susijusioms šalims, itin svarbus veiksmingas teisinės prezumpcijos įgyvendinimas taikant pagalbinių priemonių sistemą. Tokios priemonės turėtų apimti išsamios informacijos sklaidą visuomenei, gairių konkrečių ir praktinių rekomendacijų forma parengimą skaitmeninėms darbo platformoms, skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, socialiniams partneriams bei kompetentingoms nacionalinėms institucijoms ir veiksmingų kontrolės priemonių bei patikrinimų nustatymą, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos, be kita ko, atitinkamai nustatant tokių kontrolės priemonių ir patikrinimų tikslus**;
- (37) **valstybių narių kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų pasinaudoti tarpusavio bendradarbiavimu, įskaitant, inter alia, keitimąsi informacija, kaip numatyta nacionalinėje teisėje ir praktikoje, kad užtikrintų tinkamą skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statuso nustatymą**;

(38) *tos priemonės turėtų padėti tinkamai nustatyti, ar egzistuoja darbo santykiai, kaip apibrėžta atitinkamoje valstybėje narėje galiojančioje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ar praktikoje, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, įskaitant, jei tinkama, patvirtinimą, kad asmuo klasifikuojamas kaip tikrai savarankiškai dirbantis asmuo. Kad tos institucijos galėtų vykdyti savo užduotis, susijusias su šios direktyvos nuostatų vykdymo užtikrinimu, kartu pabrėžiant valstybių narių kompetenciją priimti sprendimus dėl nacionalinių institucijų aprūpinimo darbuotojais, jos turi turėti pakankamai darbuotojų. Tam kompetentingoms nacionalinėms institucijoms reikia tinkamų žmogiškųjų išteklių, turinčių reikiamų įgūdžių ir galinčių dalyvauti atitinkamuose mokymuose, taip pat reikia numatyti galimybę naudotis techninėmis ekspertinėmis žiniomis algoritminio valdymo srityje. TDO darbo inspekcijos konvencijoje Nr. 81 (1947 m.) numatytos gairės, kaip nustatyti pakankamą darbo inspektorių skaičių, kad jie galėtų veiksmingai atlikti savo pareigas. Nacionalinės kompetentingos institucijos, priimdamos sprendimus dėl taikytinų patikrinimų ir kontrolės priemonių, turėtų atsižvelgti į kompetentingos nacionalinės institucijos priimtą sprendimą, kuriuo pakeičiamas skaitmeninėse platformose dirbančio asmens užimtumo statusas;*

(39) Reglamentu (ES) 2016/679 nustatoma bendroji fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis sistema, tačiau būtina nustatyti **konkrečias** taisykles, kuriomis būtų sprendžiami ■ susirūpinimą keliantys klausimai, susiję su asmens duomenų tvarkymu **naudojant automatizuotas stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemas darbo platformose kontekste. Reglamento (ES) 2016/679 88 straipsnyje jau nustatyta, kad valstybės narės teisės aktais arba kolektyvinėmis sutartimis gali numatyti konkretesnes taisykles, kuriomis būtų užtikrinama** teisių ir laisvių **apsauga** tvarkant darbuotojų asmens duomenis **užimtumo kontekste. Šia direktyva numatomos konkretesnės apsaugos priemonės, susijusios su asmens duomenų tvarkymu naudojant automatizuotas sistemas darbo skaitmeninėse platformose kontekste, taip užtikrinant aukštesnio lygio skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų asmens duomenų apsaugą. Visų pirma šia direktyva numatomos konkretesnės su Reglamentu (ES) 2016/679 susijusios taisyklės dėl automatizuoto sprendimų priėmimo sistemų naudojimo ir skaidrumo. Šia direktyva taip pat numatomos Reglamentą (ES) 2016/679 papildančios priemonės, susijusios su darbu skaitmeninėse platformose, kuriomis siekiama užtikrinti juose dirbančių asmenų asmens duomenų apsaugą, visų pirma tais atvejais, kai sprendimai priimami arba palaikomi automatizuotai tvarkant asmens duomenis. Šiame kontekste** šioje direktyvoje vartojami su asmens duomenų apsauga susiję terminai turėtų būti suprantami **atsižvelgiant į** Reglamente (ES) 2016/679 nustatytas apibrėžtis;

- (40) *Reglamento (ES) 2016/679 5, 6 ir 9 straipsniuose reikalaujama, kad asmens duomenys būtų tvarkomi teisėtai, sąžiningai ir skaidriai. Tai reiškia tam tikrus apribojimus, taikomus tam, kaip skaitmeninės darbo platformos gali tvarkyti asmens duomenis naudodamos automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas. Vis dėlto konkrečiu darbo skaitmeninėse platformose atveju negalima daryti prielaidos, kad skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys laisva valia davė sutikimą, kad būtų tvarkomi jų asmens duomenys. Skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys dažnai neturi iš tikrųjų laisvo pasirinkimo arba negali atsisakyti duoti sutikimą arba jį atšaukti nepadarydami žalos savo sutartiniams santykiams, atsižvelgiant į skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens ir skaitmeninės darbo platformos galios disbalansą. Todėl skaitmeninės darbo platformos neturėtų tvarkyti skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų asmens duomenų remdamosi tuo, kad skaitmeninėse platformose dirbantis asmuo davė sutikimą, kad jo asmens duomenys būtų tvarkomi;*
- (41) *skaitmeninės darbo platformos neturėtų, naudodamos automatizuotas stebėsenos sistemas ir naudodamos automatizuotas sistemas, naudojamas palaikyti ar priimti sprendimus, kuriais daromas poveikis skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, tvarkyti jokių asmens duomenų apie skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų emocinę ar psichologinę būklę, tvarkyti jokių asmens duomenų, susijusių su jų privačiais pokalbiais, rinkti jokių asmens duomenų, kai skaitmeninėje platformoje dirbantis asmuo nesiūlo arba neatlieka darbo skaitmeninėje platformoje, tvarkyti jokių asmens duomenų, kad galėtų būtų numatyta, kaip bus naudojamos pagrindinės teisės, įskaitant teisę jungtis į asociacijas, teisę į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teisę arba teisę į informaciją ir konsultacijas, kaip apibrėžta Chartijoje, ir jos neturėtų tvarkyti asmens duomenų, pagal kuriuos galima numanyti rasinę ar etninę kilmę, migracijos statusą, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus, negalią, sveikatos būklę, įskaitant dėl lėtinių ligų ar ŽIV, emocinę ar psichologinę būklę, narystę profesinėse sąjungose, asmens lytinį gyvenimą ar seksualinę orientaciją;*

- (42) *skaitmeninės darbo platformos neturėtų tvarkyti skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų biometrinių duomenų tapatybės nustatymo tikslais, t. y. siekiant nustatyti asmens tapatybę, jo biometrinius duomenis palyginant su duomenų bazėje saugomais kelių asmenų biometriniais duomenimis (vieno su daugeliu palyginimas). Tai nedaro poveikio skaitmeninių darbo platformų galimybei atlikti biometrinių sutikrinimą, t. y. patikrinti asmens tapatybę palyginant jo biometrinius duomenis su to paties asmens anksčiau pateiktais duomenimis (vieno su vienu sutikrinimas arba autentifikavimas), kai toks asmens duomenų tvarkymas kitais atžvilgiais yra teisėtas pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir kitus atitinkamus Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus;*
- (43) *biometrija grindžiami duomenys – tai asmens duomenys, gaunami atliekant specialų techninį duomenų tvarkymą, susijusį su fizinio asmens fiziniais, fiziologiniais ar elgsenos požymiais, signalais ar savybėmis, pavyzdžiui, veido išraiškomis, judesiais, pulso dažnumu, balsu, klavišų paspaudimais ar eiseną, kurie gali leisti arba neleisti patvirtinti arba nepatvirtinti fizinio asmens tapatybę;*
- (44) *tikėtina, kad dėl asmens duomenų tvarkymo skaitmeninėse darbo platformose naudojant automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas gali kilti didelis pavojus skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų teisėms ir laisvėms. Todėl skaitmeninės darbo platformos visada turėtų atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą pagal Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Atsižvelgiant į automatizuotų sprendimų priėmimo sistemų priimtų sprendimų poveikį skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, visų pirma skaitmeninių platformų darbuotojams, šia direktyva nustatomos konkretnės taisyklės dėl konsultavimosi su skaitmeninėse platformose dirbančiais asmenimis ir jų atstovais atliekant poveikio duomenų apsaugai vertinimus;*

- (45) *be to, kas numatyta Reglamente (ES) 2016/679, skaitmeninėms darbo platformoms turėtų būti taikomos skaidrumo ir informavimo pareigos, susijusios su automatizuotomis stebėsenos ir sistemomis ir automatizuotomis sistemomis, kurios naudojamoms palaikant arba remiant sprendimus, darančius poveikį skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, įskaitant skaitmeninių platformų darbuotojų darbo sąlygas, pavyzdžiui, jų prieigą prie darbo užduočių, jų pajamas, saugą ir sveikatą, darbo laiką, paaukštinimą ar lygiavertį veiksmą ir sutartinį statusą, įskaitant teisių naudotis jų paskyra apribojimą, naudojimosi ja sustabdymą arba jos panaikinimą.* Taip pat turėtų būti nurodyta, kokia informacija apie tokias automatizuotas sistemas, kokia forma ir kada turėtų būti teikiama skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims. *Siekiant veiksmingai informuoti pavienius platformų darbuotojus, jie tą informaciją turėtų gauti glausta, paprasta ir suprantama forma, jei sistemos ir jų funkcijos daro tiesioginį poveikį jiems ir, kai taikytina, jų darbo sąlygoms. Jie taip pat turėtų turėti teisę prašyti išsamios ir detalios informacijos apie visas atitinkamas sistemas. Išsami ir detali informacija apie tokias automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas taip pat turėtų būti teikiama skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovams, taip pat nacionalinėms kompetentingoms institucijoms jų prašymu, kad jie galėtų vykdyti savo funkcijas;*
- (46) *be teisės į asmens duomenų, kuriuos duomenų subjektas pateikė duomenų valdytojui pagal Reglamento (ES) 2016/679 20 straipsnį, perkeliamumą, skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys turėtų turėti teisę nekliudomi ir struktūrizuotu, paprastai naudojamu ir kompiuterio skaitomu formatu gauti visus asmens duomenis, sugeneruotus jiems atliekant darbą skaitmeninės darbo platformos automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų kontekste, įskaitant reitingus ir atsiliepimus, taip pat perduoti tuos duomenis trečiajam šaliai arba nurodyti juos perduoti trečiajam šaliai, įskaitant kitą skaitmeninę darbo platformą. Skaitmeninės darbo platformos turėtų suteikti skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims priemones, kurios palengvintų veiksmingą duomenų perkeliamumą, kuris būtų nemokamas, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis pagal šią direktyvą ir Reglamentą (ES) 2016/679 ;*

- (47) *kai kuriais atvejais skaitmeninės darbo platformos oficialiai nenutraukia savo santykių su skaitmeninėse platformose dirbančiu asmeniu, tačiau apriboja skaitmeninėse platformose dirbančio asmens paskyrą. Tai turi būti suprantama kaip bet koks galimybės atlikti darbą skaitmeninėje platformoje naudojantis paskyra apribojimas, įskaitant prieigos prie paskyros arba prieigos prie darbo užduočių apribojimą;*
- (48) valdydamos *skaitmeninėse platformose dirbančius asmenis* skaitmeninės darbo platformos plačiai naudojami automatizuotomis stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemomis. Stebėseną elektroninėmis priemonėmis gali būti intervencinė, o tokių sistemų priimami arba palaikomi sprendimai, *pavyzdžiui, susiję su užduočių siūlymu ar skyrimu, darbo pajamomis, jų sauga ir sveikata, jų darbo laiku, jų galimybėmis mokytis, jų pareigų paaukštinimu ar statusu organizacijoje ir sutartiniu statusu*, daro tiesioginį poveikį skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, kurie gali neturėti tiesioginio kontakto su vadovu ar prižiūrėtoju. Todėl skaitmeninės darbo platformos turėtų *užtikrinti žmogaus vykdomą priežiūrą ir reguliariai, bent kas dvejus metus, atlikti individualių sprendimų, kuriuos priima arba palaiko automatizuotos stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemos, poveikio skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims vertinimą, įskaitant, kai taikytina, jų darbo sąlygas ir vienodo požiūrio darbe principo taikymą. Vertinimo procese turėtų dalyvauti darbuotojų atstovai.*

Šiuo tikslu skaitmeninės darbo platformos turėtų užtikrinti pakankamus žmogiškuosius išteklius. Asmenys, kuriems skaitmeninės darbo platformos *paveda* vykdyti *apžvalgą*, turėtų turėti *būtiną* kompetenciją, kvalifikaciją *ir* įgaliojimus *vykdyti šias funkcijas, visų pirma teisę panaikinti automatiškai priimtus sprendimus. Jie* turėtų būti apsaugoti nuo atleidimo iš darbo, drausminių priemonių ar kitokio priešiško elgesio už *jų funkcijų vykdymą. Be to, svarbu, kad skaitmeninės darbo platformos pašalintų sisteminius trūkumus, susijusius su automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų naudojimu. Todėl, kai priežiūros veiklos rezultatai rodo didelę diskriminacijos darbe arba skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų teisių pažeidimo riziką, skaitmeninės darbo platformos turėtų imtis tinkamų priemonių šiems trūkumams pašalinti, įskaitant galimybę nutraukti tokių sistemų taikymą;*

(49) **Reglamente** (ES) 2016/679 ■ reikalaujama, kad duomenų valdytojai įgyvendintų tinkamas priemones duomenų subjektų teisėms bei laisvėms ir teisėtiems interesams apsaugoti tais atvejais, kai dėl pastarųjų priimami tik automatizuotu duomenų tvarkymu grindžiami sprendimai. Pagal šią nuostatą reikalaujama bent jau užtikrinti duomenų subjekto teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas užtikrintų žmogaus dalyvavimą prireikus pareikšti nuomonę ir užginčyti sprendimą; **Papildant Reglamentą (ES) 2016/679 algoritminio valdymo kontekste ir atsižvelgiant į didelį poveikį, kurį skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims daro sprendimai apriboti, sustabdyti ar nutraukti sutartinius santykius arba apriboti skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens teisę naudotis savo paskyra, sustabdyti naudojimąsi ja arba ją panaikinti, arba bet koks lygiaverčio neigiamo poveikio sprendimas, šiuos sprendimus visada turėtų priimti žmogus. Papildant Reglamentą (ES) 2016/679 algoritminio valdymo vykdant darbą skaitmeninėse platformose kontekste, skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys turėtų turėti teisę iš skaitmeninės darbo platformos gauti, nepagrįstai nedelsiant, paaiškinimą dėl sprendimo, kurį palaiko ar, jei taikytina, priėmė automatizuotos sprendimų priėmimo sistemos, tokio sprendimo nebuvimo ar tokių sprendimų rinkinio.**

Tuo tikslu skaitmeninė darbo platforma jiems turėtų suteikti galimybę su kontaktiniu asmeniu aptarti ir išsiaiškinti su šiais sprendimais susijusius faktus, aplinkybes ir priežastis. **Be to, kadangi tikėtina, kad tam tikri sprendimai darys ypač didelį neigiamą poveikį skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, visų pirma jų potencialioms pajamoms, jeigu skaitmeninė darbo platforma apribos skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens teisę naudotis savo paskyra, sustabdys naudojimąsi ja arba ją panaikins, atsisakys mokėti atlygį už to asmens atliktą darbą arba darys poveikį esminiems sutartinių santykių elementams, skaitmeninė darbo platforma turėtų kuo greičiau, ne vėliau kaip sprendimo įsigaliojimo dieną, pateikti tam skaitmeninėje platformoje dirbančiam asmeniui rašytinį to sprendimo motyvų pareiškimą.** Jei gautas paaiškinimas ar **nurodytos** priežastys yra nepatenkinami arba jei skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys mano, kad **sprendimu yra pažeidžiamos** jų teisės ■, jie taip pat turėtų turėti teisę prašyti, kad skaitmeninė darbo platforma peržiūrėtų sprendimą ir **nepagrįstai nedelsdama, bet kuriuo atveju per dvi savaites nuo prašymo gavimo, pateiktų pagrįstą atsakymą.**

Tais atvejais, kai tokiais sprendimais pažeidžiamos tų asmenų teisės, pavyzdžiui, darbo teisės, teisė į nediskriminavimą arba į jų asmens duomenų apsaugą, skaitmeninė darbo platforma turėtų, nepagrįstai nedelsdama, ištaisyti tokius sprendimus arba, jei tai neįmanoma, tinkamai atlyginti patirtą žalą ir imtis būtinų priemonių, kad ateityje būtų išvengta tokių sprendimų, įskaitant jos naudojimo nutraukimą. Žmogaus atliekamos sprendimų peržiūros klausimu verslo klientams turėtų būti taikomos konkrečios Reglamento (ES) 2019/1150 nuostatos;

- (50) Tarybos direktyva 89/391/EEB¹⁶ nustatomos priemonės, kuriomis skatinama gerinti darbuotojų saugą ir sveikatą darbe, įskaitant darbdavių pareigą įvertinti riziką darbuotojų sveikatai ir saugai, *ir nustatomi bendrieji prevencijos principai, kuriuos darbdaviai turi įgyvendinti*. Automatizuotos stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemos gali daryti didelį poveikį *platformų darbuotojų saugai ir fizinei bei psichinei* sveikatai.

Algoritminiu vadovavimu, vertinimu ir drausme intensyvinamos darbo pastangos, nes didinama stebėseną, iš darbuotojų reikalaujama didinti darbo tempą, kuo labiau sumažinama darbo srauto pertrūkių, o darbo veikla vykdoma ne tik įprastoje darbo vietoje ir viršijant darbo valandas. Tikėtina, kad dėl mažesnių galimybių mokytis darbe ir turėti įtakos užduotims, nes naudojami neskaidrūs algoritmai, dėl darbo intensyvėjimo ir nesaugumo, kaip nurodyta pirmiau, darbuotojai patiria didesnę stresą ir nerimą. Todėl skaitmeninės darbo platformos turėtų įvertinti tą riziką, įvertinti, ar sistemų apsaugos priemonės yra tinkamos šiai rizikai pašalinti, ir imtis tinkamų prevencinių ir apsaugos priemonių. Jos turėtų vengti, kad dėl tokių sistemų naudojimo darbuotojai patirtų pernelyg didelį spaudimą arba kiltų pavojus jų sveikatai. Kad šių nuostatų veiksmingumas būtų didesnis, skaitmeninė darbo platforma turėtų pateikti platformų darbuotojams, jų atstovams ir kompetentingoms institucijoms savo rizikos vertinimą ir rizikos mažinimo priemonių vertinimą;

¹⁶ 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

- (51) *Darbuotojų atstovų informavimas ir konsultavimasis su jais, reglamentuojamas Sąjungos lygmeniu pagal Direktyvą 2002/14/EB, yra itin svarbus skatinant veiksmingą socialinį dialogą. Skaitmeninėms darbo platformoms įdiegiant automatizuotas stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemas arba iš esmės keičiant jų naudojimą daromas tiesioginis poveikis platformų darbuotojų darbo organizavimui ir individualioms darbo sąlygoms, todėl būtina imtis papildomų priemonių siekiant užtikrinti, kad prieš priimdamos tokius sprendimus skaitmeninės darbo platformos tinkamu lygmeniu informuotų platformų darbuotojus arba jų atstovus ir su jais konsultuotųsi. Atsižvelgiant į algoritminio valdymo sistemų techninį sudėtingumą, **informacija turėtų būti pateikiama tinkamu laiku, kad platformų darbuotojų atstovai galėtų pasirengti konsultacijoms, padedami platformų darbuotojų arba jų atstovų prireikus bendrai pasirinkto eksperto. Ši direktyva nedaro poveikio Direktyvoje 2002/14/EB išdėstytoms informavimo ir konsultavimosi priemonėms;***
- (52) *nesant darbuotojų atstovo, darbuotojams turėtų būti užtikrinta galimybė būti skaitmeninės darbo platformos tiesiogiai informuotiems apie bet kokią tokį automatizuotą stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų įdiegimą ar esminį jų pakeitimą;*

- (53) dalis skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų *yra savarankiškai dirbantys asmenys*. Skaitmeninių darbo platformų naudojamų automatizuotų stebėsenos *ar* sprendimų priėmimo sistemų poveikis jų *asmens duomenų apsaugai* ir jų galimybės uždirbti yra panašus į poveikį skaitmeninių platformų darbuotojams. Todėl *šioje direktyvoje* nustatytos teisės, susijusios su fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis algoritminio valdymo kontekste, t. y. teisės, susijusios su automatizuotų stebėsenos *ar* sprendimų priėmimo sistemų naudojimo skaidrumu, asmens duomenų tvarkymo ar rinkimo apribojimais, žmogaus vykdoma stebėseną ir svarbių sprendimų peržiūra, taip pat turėtų būti taikomos ■ skaitmeninėse platformose ne pagal darbo ■ santykius dirbantiems asmenims. Jiems neturėtų būti taikomos teisės, susijusios su darbuotojų sveikata ir sauga ir su *skaitmeninių* platformų darbuotojų ar jų atstovų informavimu ir konsultavimusi su jais, atsižvelgiant į Sąjungos teisę. Reglamente (ES) 2019/1150 numatytos apsaugos priemonės dėl skaitmeninėse darbo platformose savarankiškai dirbančių asmenų sąžiningumo ir skaidrumo, jeigu jie laikomi verslo klientais, kaip *tai suprantama* tame reglamente. *Žmogaus atliekamos svarbių sprendimų peržiūros klausimu* verslo klientams turėtų būti taikomos konkrečios Reglamento (ES) 2019/1150 nuostatos;
- (54) *skaitmeninių darbo platformų pareigos, be kita ko, dėl informavimo ir konsultavimosi, kiek tai susiję su automatizuotomis stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemomis, taikomos neatsižvelgiant į tai, ar automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas valdo pati skaitmeninė darbo platforma, ar išorės paslaugų teikėjas, kuris tvarko duomenis skaitmeninės darbo platformos vardu;*

- (55) siekiant, ***kad kompetentingos nacionalinės institucijos galėtų*** užtikrinti, kad skaitmeninės darbo platformos laikytųsi darbo teisės aktų ir reglamentų **■**, visų pirma jei jos yra įsisteigusios kitoje šalyje nei valstybė narė, kurioje dirba skaitmeninės platformos darbuotojas, skaitmeninės darbo platformos **■** turėtų deklaruoti platformų darbuotojų darbą valstybės narės, kurioje atliekamas darbas, kompetentingoms ***institucijoms. Sisteminga ir skaidri informacijos sistema, be kita ko, tarpvalstybiniu lygmeniu, taip pat yra itin svarbi siekiant užkirsti kelią nesąžiningai skaitmeninių darbo platformų konkurencijai. Ši pareiga neturėtų pakeisti kituose Sąjungos dokumentuose nustatytų deklaravimo ar pranešimo pareigų;***
- (56) ***Europos darbo institucija padeda užtikrinti sąžiningą darbo jėgos judumą visoje Sąjungoje, visų pirma palengvina valstybių narių bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, siekiant nuosekliai, veiksmingai ir efektyviai taikyti atitinkamus Sąjungos teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą, koordinuoja ir remia suderintus ir bendrus patikrinimus, atlieka analizes ir rizikos vertinimą tarpvalstybinio darbo jėgos judumo klausimais ir padeda valstybėms narėms spręsti nedeklaruojamo darbo problemą. Todėl jai tenka svarbus vaidmuo įveikiant iššūkius, susijusius su tarpvalstybine daugelio skaitmeninių darbo platformų veikla, taip pat su nedeklaruojamu darbu skaitmeninėse platformose;***
- (57) ***informacija apie darbą, kuri atlieka skaitmeninėse darbo platformose dirbantys asmenys, jų skaičius, informacija apie jų sutartinį arba užimtumo statusą ir tiems sutartiniais santykiams taikomas bendrąsias sąlygas yra labai svarbi siekiant padėti ■ atitinkamoms institucijoms tinkamai nustatyti skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statusą ir užtikrinti, kad būtų laikomasi teisinių *pareigų*, taip pat *skaitmeninių platformų darbuotojų atstovams vykdyti jų* atstovaujamas funkcijas ■ . Tos institucijos ir atstovai taip pat turėtų turėti teisę prašyti, kad skaitmeninės darbo platformos pateiktų papildomus paaiškinimus ir išsamesnę informaciją, *susijusius su pateikta informacija;****

- (58) *keliose valstybėse narėse buvo rasta įrodymų, kad pristatymo platformose naudojamas nedeklaruojamas darbas. Ši praktika vykdoma naudojantis nuomojamomis tapatybėmis, kai teisę dirbti turintys skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys, užsiregistravę platformoje, savo paskyras nuomoja dokumentų neturintiems migrantams ir nepilnamečiams. Tai reiškia, kad tie asmenys, įskaitant neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius, neturi pakankamos apsaugos, nes dėl savo padėties jie dažnai ribotai naudojami teise kreiptis į teismą dėl atsakomųjų veiksmų baimės arba išsiuntimo rizikos. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB¹⁷ numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai. Šioje direktyvoje nustatytos skaidrumo pareigos ir tarpininkams taikomos taisyklės kartu su Direktyva 2009/52/EB labai prisideda sprendžiant nedeklaruojamo darbo skaitmeninėse platformose problemą. Be to, labai svarbu, kad skaitmeninės darbo platformos užtikrintų patikimą skaitmeninių platformų darbuotojų tapatybės tikrinimą;*
- (59) sukurtos plačios Sąjungos socialinės *acquis* vykdymo užtikrinimo nuostatų sistemos elementai turėtų būti taikomi šiai direktyvai siekiant užtikrinti, kad skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys turėtų teisę į *laiku atliekamą* veiksmingą ir nešališką ginčų sprendimą ir teisę į teisių gynimą, įskaitant tinkamą *patirtos* žalos atlyginimą. Konkrečiai, atsižvelgiant į teisės į veiksmingą teisinę apsaugą esminį pobūdį, skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ši apsauga turėtų būti užtikrinta net pasibaigus darbo *ar kitokiems sutartiniams* santykiams, dėl kurių atsirado įtariamas šioje direktyvoje nustatytų ■ teisių pažeidimas;
- (60) skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovai turėtų turėti galimybę *pagal nacionalinę teisę ir praktiką* atstovauti vienam ar keliems skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims bet *kuriame teismo* ar *administraciniame procese*, kad būtų užtikrintas ■ iš šios direktyvos kylančių teisių ar pareigų vykdymas. Pateikiant ieškinį kelių skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų vardu arba juos remiant palengvinamas procesas, kuris kitu atveju nebūtų pradėtas dėl procedūrinių ir finansinių kliūčių arba baimės, kad bus imtasi atsakomųjų veiksmų;

¹⁷ *2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai (OL L 168, 2009 6 30, p. 24).*

- (61) darbui skaitmeninėse platformose būdinga tai, kad nėra bendros darbo vietos, kurioje **skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys** galėtų susipažinti ir bendrauti tarpusavyje ir su savo atstovais, be kita ko, kad apgintų savo interesus santykiuose su **skaitmenine darbo platforma**. Todėl, atsižvelgiant į skaitmeninių darbo platformų darbo organizavimą, būtina sukurti skaitmeninius ryšių kanalus, kad skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys galėtų **privačiai ir saugiai** keisti informacija, o jų atstovai galėtų su jais susisiekti. Skaitmeninės darbo platformos tokius ryšių kanalus turėtų sukurti savo skaitmeninėje infrastruktūroje arba pasinaudodamos panašiomis veiksmingomis priemonėmis, ■ kartu **užtikrindamos** asmens duomenų apsaugą, **nesinaudodamos** prieiga prie tų ryšių ir **nevykdydamos** jų stebėsenos;
- (62) **skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, visų pirma dirbantiems darbą vietoje, kyla smurto ir priekabiavimo rizika, ir jie neturi fizinės darbo vietos, kurioje galėtų pateikti skundus. Priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas gali turėti neigiamą poveikį platformų darbuotojų sveikatai ir saugai. Kalbant apie darbą skaitmeninėse platformose, valstybės narės turėtų numatyti prevencines priemones, įskaitant veiksmingų pranešimų teikimo kanalų sukūrimą. Valstybės narės taip pat raginamos remti veiksmingas kovos su smurtu ir priekabiavimu dirbant skaitmeninėse platformose priemones ir visų pirma į jas įtraukti tinkamus pranešimų teikimo kanalus, skirtus savarankiškai dirbantiems asmenims;**
- (63) **administraciniuose ar teismo procesuose, susijusiuose su šioje direktyvoje nustatytomis teisėmis ir pareigomis, elementus, susijusius su darbo organizavimu,** leidžiančius nustatyti užimtumo statusą, ir visų pirma tai, ar skaitmeninė darbo platforma kontroliuoja tam tikrus darbo **vykdymo elementus ar vadovauja darbui, taip pat kitus elementus, susijusius su automatizuotomis stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemomis,** gali turėti skaitmeninė darbo platforma ir jie gali nebūti lengvai prieinami skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ir kompetentingoms institucijoms. Todėl nacionaliniai teismai arba kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę nurodyti skaitmeninei darbo platformai atskleisti visus jos kontroliuojamus susijusius duomenis, be kita ko, konfidencialią informaciją, taikant veiksmingas tokios informacijos apsaugos priemones;

- (64) atsižvelgiant į tai, kad *šioje direktyvoje numatomos išsamesnės taisyklės ir papildomos taisyklės, susijusios su Reglamentu (ES) 2016/679, dėl darbo skaitmeninėse platformose, kad būtų užtikrinta skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų asmens duomenų apsauga, Reglamente (ES) 2016/679* ■ nurodytos nacionalinės priežiūros institucijos turėtų būti kompetentingos stebėti, kaip *taikomos* tos apsaugos priemonės ■ . *Šioje direktyvoje nustatytų išsamesnių ir papildomų taisyklių vykdymo užtikrinimui turėtų būti taikoma Reglamente (ES) 2016/679, visų pirma jo VI, VII ir VIII skyriuose nustatyta* procedūrinė ■ sistema, visų pirma kiek tai susiję su priežiūros, bendradarbiavimo ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmais, teisių gynimo priemonėmis, atsakomybe ir sankcijomis, įskaitant kompetenciją skirti administracines baudas, neviršijančias to reglamento 83 straipsnio 5 dalyje nurodytos sumos;
- (65) skaitmeninėse darbo platformose naudojamos automatizuotos stebėsenos *ar* sprendimų priėmimo sistemos apima ■ skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų *asmens duomenų tvarkymą ir daro poveikį tarp jų esančių skaitmeninių platformų darbuotojų* darbo sąlygoms ir teisėms; *dėl to kyla* duomenų apsaugos teisės, taip pat *kitų* teisės *sričių, pavyzdžiui, darbo teisės klausimų. Todėl* duomenų apsaugos priežiūros institucijos ir *kitos kompetentingos* institucijos *turėtų bendradarbiauti, taip pat ir tarpvalstybiniu lygmeniu, šios direktyvos vykdymo užtikrinimo srityje*, be kita ko, tarpusavyje *keisdamosi* svarbia informacija, nedarant poveikio duomenų apsaugos priežiūros institucijų nepriklausomumui;
- (66) *tam, kad šioje direktyvoje numatyta apsauga būtų veiksminga, būtina apsaugoti skaitmeninėse platformose dirbančius asmenis, kurie pasinaudoja šia direktyva suteiktomis atitinkamomis teisėmis, nuo atleidimo iš darbo (kiek tai susiję su skaitmeninių platformų darbuotojais) arba sutarties nutraukimo (kiek tai susiję su savarankiškai dirbančiais asmenimis) ir nuo lygiaverčių priemonių, įskaitant naudojimosi paskyra sustabdymą;*

- (67) kadangi *dvejopo* šios direktyvos tikslo, t. y. gerinti darbo *skaitmeninėse platformose* sąlygas *ir asmens duomenų apsaugą*, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl poreikio nustatyti bendrus būtiniausius reikalavimus to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi *ES* sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti;
- (68) šioje direktyvoje nustatomi būtiniausi reikalavimai, taip išsaugant valstybių narių prerogatyvą nustatyti arba toliau taikyti skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims palankesnes nuostatas. Pagal galiojančią teisinę sistemą turimos teisės turėtų būti ir toliau taikomos, *be kita ko, kiek tai susiję su darbo santykių buvimo nustatymo mechanizmais*, nebent šia direktyva būtų nustatytos palankesnės nuostatos. Įgyvendinant šią direktyvą, negalima mažinti esamų teisių, nustatytų galiojančioje šios srities Sąjungos ar nacionalinėje teisėje; tai taip pat nėra teisėtas pagrindas bendram šios direktyvos taikymo srityje suteikiamos apsaugos lygiui, *taip pat esamoms atstovams suteiktoms prerogatyvoms* mažinti;
- (69) *turi būti gerbiamas socialinių partnerių savarankiškumas. Valstybės narės turėtų galėti leisti socialiniams partneriams tam tikromis sąlygomis palikti galioti kolektyvines sutartis, kurios skirtųsi nuo tam tikrų nuostatų, vesti derybas dėl tokių sutarčių, jas sudaryti ir užtikrinti jų vykdymą, kartu užtikrinant bendrą skaitmeninių platformų darbuotojų apsaugą;*
- (70) įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės turėtų vengti nustatyti *nebūtinus* administracinius, finansinius ir teisinius apribojimus, kuriais būtų varžomas mažųjų ir vidutinių įmonių (*MVI*) kūrimas ir plėtra. *Todėl* valstybės narės *kviečiamos* įvertinti *šios direktyvos* perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių poveikį *MVI*, *siekiant* užtikrinti, kad joms nebūtų daromas neproporcingas poveikis, ypatingą dėmesį *skiriant* labai mažoms įmonėms ir administracinei naštai ;

- (71) valstybės narės gali pavesti socialiniams partneriams įgyvendinti šią direktyvą, jeigu socialiniai partneriai to bendrai paprašo ir jeigu valstybės narės imasi visų būtinų veiksmų užtikrinti, kad bet kuriuo metu galėtų garantuoti, jog bus pasiekti pagal šią direktyvą siektini rezultatai. Jos taip pat turėtų, vadovaudamosi savo nacionaline teise ir praktika, imtis tinkamų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą socialinių partnerių dalyvavimą ir skatintų bei stiprintų socialinį dialogą siekiant įgyvendinti šios direktyvos nuostatas;
- (72) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų¹⁸ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos *sudėtinių* dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (73) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725¹⁹ 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis ■ pateikė nuomonę *2022 m. vasario 2 d.*²⁰,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

¹⁸ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

¹⁹ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

²⁰ *OL C*, , p. .

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šios direktyvos tikslas – ***gerinti darbo sąlygas ir asmens duomenų apsaugą vykdant darbą skaitmeninėse platformose:***
 - a) ***nustatant priemones, kuriomis būtų palengvintas tinkamas skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų ■ užimtumo statuso nustatymas;***
 - b) ***skatinant*** algoritminio valdymo skaidrumą, sąžiningumą, ***žmogaus vykdomą priežiūrą, saugą*** ir atskaitomybę vykdant darbą skaitmeninėse platformose ***ir***
 - c) ***didinant su darbu*** skaitmeninėse platformose ***susijusį*** skaidrumą, be kita ko, ***tarppvalstybinėse situacijose.***
2. Šia direktyva nustatomos būtiniausios teisės, taikomos visiems asmenims, skaitmeninėse platformose Sąjungoje dirbantiems pagal darbo sutartis ar darbo santykius, kaip jie suprantami pagal kiekvienos valstybės narės galiojančią teisę, kolektyvines sutartis ar taikomą praktiką, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką.

Šia direktyva taip pat nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama pagerinti fizinių asmenų ***apsaugą, kiek tai susiję su jų asmens duomenų tvarkymu, nustatant*** algoritminio valdymo ***priemones, taikomas Sąjungoje*** skaitmeninėse platformose ■ dirbantiems ***asmenims, įskaitant tuos, kurie nėra sudarę darbo sutarties ar darbo santykių.***
3. Ši direktyva taikoma skaitmeninėms darbo platformoms, organizuojančioms darbą skaitmeninėse platformose Sąjungoje, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos ir neatsižvelgiant į kitais atvejais taikytiną teisę.

■ Apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) skaitmeninė darbo platforma – fizinis arba juridinis asmuo, kuris teikia ■ paslaugą, atitinkančią visus šiuos reikalavimus:
 - a) paslauga bent iš dalies teikiama nuotoliniu būdu elektroninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, naudojantis interneto svetaine arba mobiliąja programėle;
 - b) ji teikiama paslaugos gavėjo prašymu;
 - c) ***jos būtinas ir esminis komponentas yra*** fizinių asmenų ***už užmokestį*** atliekamo darbo ***organizavimas***, nesvarbu, ar tas darbas atliekamas internetu, ar konkrečioje vietoje;
 - d) ***naudojamos automatizuotos stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemos;***
- 2) darbas skaitmeninėje platformoje – darbas, kuris organizuojamas per skaitmeninę darbo platformą ir kurį Sąjungoje atlieka fizinis asmuo, remdamasis sutartiniais skaitmeninės darbo platformos ***arba tarpininko*** ir fizinio asmens santykiais, nepriklausomai nuo to, ar tarp fizinio asmens ***arba tarpininko*** ir paslaugos gavėjo yra sutartiniai santykiai;
- 3) skaitmeninėje platformoje dirbantis asmuo – ***fizinis*** asmuo, atliekantis darbą skaitmeninėje platformoje, neatsižvelgiant į ***susijusių*** šalių ***sutartinių santykių pobūdį arba tai, kaip jos juos įvardija;***
- 4) skaitmeninės platformos darbuotojas – asmuo, dirbantis skaitmeninėje platformoje pagal darbo sutartį ***arba laikomas turinčiu*** darbo santykius, kaip jie suprantami pagal kiekvienos valstybės narės galiojančią teisę, kolektyvines sutartis ar taikomą praktiką, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo ***jurisprudenciją;***

- 5) *tarpininkas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris siekdamas suteikti darbą skaitmeninėje darbo platformoje arba per ją:*
 - a) *užmezga sutartinius santykius su ta skaitmenine darbo platforma ir skaitmeninėse platformose dirbančiu asmeniu arba*
 - b) *yra tą skaitmeninę darbo platformą ir skaitmeninėje platformoje dirbantį asmenį siejančioje subrangos grandinėje;*
- 6) *darbuotojų atstovai – skaitmeninių platformų darbuotojų atstovai, pavyzdžiui, profesinės sąjungos ir atstovai, kuriuos laisvai renka skaitmeninių platformų darbuotojai pagal nacionalinę teisę ir praktiką;*
- 7) *skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovai – darbuotojų atstovai ir, jei tai numatyta pagal nacionalinę teisę ir praktiką, skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų, išskyrus skaitmeninių platformų darbuotojus, atstovai;*
- 8) *automatizuotos stebėsenos sistemos – sistemos, naudojamos siekiant vykdyti ar palaikyti skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų darbo rezultatų arba darbo aplinkoje vykdomos veiklos stebėseną, priežiūrą ar vertinimą, be kita ko, elektroninėmis priemonėmis renkant asmens duomenis;*
- 9) *automatizuotos sprendimų priėmimo sistemos – sistemos, naudojamos siekiant priimti arba palaikyti elektroninėmis priemonėmis sprendimus, kurie daro didelį poveikį skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, įskaitant skaitmeninių platformų darbuotojų darbo sąlygas, visų pirma sprendimus, darančius poveikį jų įdarbinimui, prieigai prie darbo užduočių ir jų organizavimui, jų pajamoms, įskaitant atskirų užduočių kainą, saugai ir sveikatai, darbo laikui, galimybei mokytis, paaukštinimui ar lygiaverčiam veiksmui, sutartiniam statusui, įskaitant teisių naudotis jų paskyra apribojimą, naudojimosi ja sustabdymą arba jos panaikinimą.*

2. 1 dalies 1 punkte pateikta skaitmeninių darbo platformų apibrėžtis neapima paslaugų teikėjų, kurių pagrindinis tikslas – naudoti turtą ar juo dalytis ■ arba **kurie leidžia asmenims, kurie nėra profesionalai, perparduoti prekes.**

3 straipsnis

Tarpininkai

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad tais atvejais, kai skaitmeninė darbo platforma naudojami tarpininkais, skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys, turintys sutartinius santykius su tarpininku, naudotųsi tokio paties lygio šia direktyva suteikiama apsauga, kaip ir asmenys, turintys tiesioginius sutartinius santykius su skaitmenine darbo platforma. Tuo tikslu valstybės narės pagal nacionalinę teisę ir praktiką imasi priemonių, kad būtų sukurti atitinkami mechanizmai, kurie, kai tinkama, apimtų solidariosios atsakomybės sistemas.

II SKYRIUS

UŽIMTUMO STATUSAS

4 straipsnis

Tinkamas užimtumo statuso nustatymas

1. Valstybės narės nustato tinkamas *ir efektyvias* procedūras, kad patikrintų ir užtikrintų *tinkamą* skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statuso nustatymą, siekdamas nustatyti, ar esama darbo santykių, kaip jie suprantami pagal *valstybėse narėse* galiojančią teisę, kolektyvines sutartis ar taikomą praktiką, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo *jurisprudenciją, be kita ko, taikydamos prezumpcijos dėl darbo santykių nustatymą pagal 5 straipsnį.*
2. Nustatant, ar esama darbo santykių, *pirmiausia* remiamasi faktais, susijusiais su faktiniu darbo atlikimu, *įskaitant automatizuotų stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemų* naudojimą organizuojant darbą *skaitmeninėse* platformose, nepriklausomai nuo to, kaip santykiai klasifikuojami bet kokiame sutartimi įformintame susitarime, dėl kurio galėjo susitarti *susijusios šalys.*
3. *Jeigu darbo santykių buvimas nustatomas, darbdavio pareigas prisiimanti šalis ar šalys aiškiai nurodomos pagal nacionalinės teisės sistemas.*

5 straipsnis

Teisinė prezumpcija

1. ***Laikomasi teisinės prezumpcijos, kad skaitmeninės darbo platformos ir naudojantis ta platforma skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens santykiai yra sutartiniai santykiai, kai nustatomi faktai, rodantys kontrolę ir vadovavimą, laikantis nacionalinės teisės, kolektyvinių sutarčių ar praktikos, galiojančių valstybėse narėse, ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją. Kai skaitmeninė darbo platforma siekia nuginkštyti teisinę prezumpciją, būtent jai tenka įrodyti, kad atitinkami sutartiniai santykiai nėra darbo santykiai, kaip apibrėžta pagal valstybėse narėse galiojančią teisę, kolektyvines sutartis ar praktiką ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką.***
2. Tuo tikslu valstybės narės nustato ***veiksmingą nuginkšjamą teisinę prezumpciją dėl užimtumo, kuri yra procedūrinis palengvinimas skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, o valstybės narės užtikrina, kad dėl tos teisinės prezumpcijos nepadidėtų reikalavimų našta skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims arba jų atstovams procesuose, kuriais nustatomas jų užimtumo statusas.***
3. Teisinė prezumpcija taikoma visuose atitinkamuose administraciniuose ar teismo procesuose, ***kai kyla tinkamo skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens užimtumo statuso nustatymo klausimas.***
Teisinė prezumpcija netaikoma procesams, susijusiems su mokesčiais, baudžiamaisiais ir socialinės apsaugos reikalais. Tačiau valstybės narės gali taikyti teisinę prezumpciją tuose procesuose pagal nacionalinę teisę.

4. *Skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys ir, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos, jų atstovai turi teisę inicijuoti 3 dalyje pirmoje pastraipoje nurodytą procesą, kad nustatytų tikslų skaitmeninėse platformose dirbančio asmens užimtumo statusą.*
5. *Jei kompetentinga nacionalinė institucija mano, kad skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens statusas gali būti klaidingai klasifikuojamas, ji, laikydama nacionalinės teisės ir praktikos, inicijuoja atitinkamus veiksmus ar procedūras, kad nustatytų to asmens užimtumo statusą.*
6. *Sutartinių santykių, prasidėjusių iki 29 straipsnio 1 dalyje nurodytos dienos ir tą dieną tebesitęsiančių, atžvilgiu šiame straipsnyje nurodyta teisinė prezumpcija taikoma tik laikotarpiui, prasidedančiam nuo tos dienos.*

6 straipsnis

Pagalbinių priemonių sistema

Valstybės narės *sukuria pagalbinių priemonių sistemą*, kad užtikrintų veiksmingą ■ teisinės prezumpcijos įgyvendinimą *ir jos laikymąsi. Jos visų pirma:*

- a) *rengia tinkamas gaires, be kita ko, konkrečių ir praktinių rekomendacijų forma* skaitmeninėms darbo platformoms, skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ir socialiniams partneriams, kad jie suprastų ir įgyvendintų teisinę prezumpciją, *įskaitant* jos nuginkijimo procedūras ■ ;
- b) *rengia gaires ir nustato tinkamas procedūras, atitinkančias nacionalinę teisę ir praktiką, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, be kita ko, dėl įvairių kompetentingų nacionalinių institucijų bendradarbiavimo*, kad jos *galėtų proaktyviai nustatyti* skaitmenines darbo platformas, *kurios nesilaiko tinkamo užimtumo statuso nustatymo taisyklių, taikyti joms tikslines priemones ir persekiojimą;*

- c) *numato nacionalinių institucijų vykdomą veiksmingą kontrolę ir patikrinimus, laikantis nacionalinės teisės ar praktikos, ir visų pirma, kai tinkama, numato konkrečių skaitmeninių darbo platformų kontrolę ir patikrinimus, kai kompetentinga nacionalinė institucija nustato, kad skaitmeninėje platformoje dirbantis asmuo turi užimtumo statusą, kartu užtikrinant, kad tokia kontrolė ir patikrinimai būtų proporcingi ir nediskriminaciniai;*
- d) *numato tinkamą kompetentingoms nacionalinėms institucijoms skirtą mokymą ir numato galimybę naudotis techninėmis ekspertinėmis žiniomis algoritminio valdymo srityje, kad tos institucijos galėtų vykdyti b punkte nurodytas užduotis.*

III SKYRIUS

ALGORITMINIS VALDYMAS

7 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymo naudojant automatizuotas stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemas apribojimai

1. *Skaitmeninio darbo platformos, naudojamos automatizuotas stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemas, negali:*
 - a) *tvarkyti asmens duomenų, susijusių su skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens emocine ar psichologine būkle;*
 - b) *tvarkyti su privačiais pokalbiais susijusių asmens duomenų, įskaitant keitimąsi informacija su kitais skaitmeninėse platformose dirbančiais asmenimis ir jų atstovais;*
 - c) *rinkti jokių asmens duomenų tuo metu, kai skaitmeninėje platformoje dirbantis asmuo nesiūlo ir neatlieka darbo skaitmeninėje platformoje;*
 - d) *tvarkyti asmens duomenų, pagal kuriuos būtų galima numatyti naudojimąsi pagrindinėmis teisėmis, įskaitant teisę jungtis į asociacijas, teisę į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teisę arba teisę į informaciją ir konsultacijas, kaip apibrėžta Chartijoje;*
 - e) *tvarkyti asmens duomenų, pagal kuriuos būtų galima numanyti rasinę ar etninę kilmę, migracijos statusą, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus, negalią, sveikatos būklę, įskaitant dėl lėtinių ligų ar ŽIV, emocinę ar psichologinę būklę, narystę profesinėse sąjungose, asmens lytinį gyvenimą ar seksualinę orientaciją;*
 - f) *tvarkyti skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens biometrinių duomenų, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 14 punkte, siekiant nustatyti to asmens tapatybę, tuos duomenis palyginant su duomenų bazėje saugomais asmenų biometriniais duomenimis.*

2. *Šio straipsnio nuostatos taikomos visiems skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims nuo įdarbinimo ar atrankos procedūros pradžios.*
3. *Be automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų, šis straipsnis taip pat taikomas skaitmeninėms darbo platformoms, kai jos naudoja automatizuotas sistemas, kuriomis palaikomi arba priimami sprendimai, kurie kuriuo nors būdu daro poveikį skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims.*

8 straipsnis

Poveikio duomenų apsaugai vertinimas

1. *Asmens duomenų tvarkymas skaitmeninėje darbo platformoje naudojant automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas yra duomenų tvarkymo rūšis, dėl kurios gali kilti didelė rizika fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnio 1 dalyje. Vykdydamos, laikantis to reglamento 35 straipsnio 1 dalies, asmens duomenų tvarkymo naudojant automatizuotas stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemas poveikio skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų asmens duomenų apsaugai vertinimą, įskaitant šios direktyvos 7 straipsnyje nustatytus duomenų tvarkymo apribojimus, skaitmeninės darbo platformos, veikiančios kaip duomenų valdytojai, kaip tai apibrėžta to reglamento 4 straipsnio 7 punkte, siekia sužinoti skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų ir jų atstovų nuomones.*
2. *Skaitmeninės darbo platformos pateikia vertinimą darbuotojų atstovams.*

9 straipsnis

Su automatizuotomis stebėsenos **ar** sprendimų priėmimo sistemomis susijęs skaidrumas **■**

1. Valstybės narės reikalauja, kad skaitmeninės darbo platformos informuotų *skaitmeninėse darbo platformose dirbančius asmenis, platformų darbuotojus ir, gavus prašymą, nacionalines kompetentingas institucijas, apie automatizuotų stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemų naudojimą.*

Ta informacija yra susijusi su:

- a) *visų rūšių sprendimais, kuriuos palaiko arba priima automatizuotos sprendimų priėmimo sistemos, įskaitant atvejus, kai tokios sistemos palaiko arba priima sprendimus, kurie nedaro reikšmingo poveikio skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims;*
- b) *kiek tai susiję su automatizuotomis stebėsenos sistemomis:*
 - i) *tuo, kad tokios sistemos naudojamos arba yra diegiamos;*
 - ii) *stebimų, prižiūrimų ar vertinamų duomenų ir veiksmų kategorijomis, įskaitant paslaugos gavėjo atliekamą vertinimą;*
 - iii) *stebėsenos tikslu ir kaip sistema jį pasiekia;*
 - iv) *tokiose sistemose tvarkomų asmens duomenų gavėjais ar gavėjų kategorijomis ir bet kokių tokių asmens duomenų persiuntimu ar perdavimu, be kita ko, įmonių grupėje;*
- c) *kiek tai susiję su automatizuotomis sprendimų priėmimo sistemomis:*
 - i) *tuo, kad tokios sistemos naudojamos arba yra diegiamos;*
 - ii) *tokių sistemų priimamų ar palaikomų sprendimų kategorijomis;*
 - iii) *duomenų kategorijomis ir pagrindiniais parametrais, į kuriuos atsižvelgia tokios sistemos, ir santykinę tų pagrindinių parametų svarbą automatizuotam sprendimų priėmimui, įskaitant tai, kaip sprendimus veikia skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens duomenys ar elgesys;*
 - iv) *sprendimų apriboti skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens teises naudotis savo paskyra, sustabdyti naudojimąsi ja arba ją panaikinti, atsisakyti mokėti už jų atliktą darbą, taip pat sprendimų dėl jų sutartinio statuso arba bet kurio panašaus arba neigiamo poveikio sprendimo motyvais.*

2. Skaitmeninės darbo platformos *1* dalyje nurodytą informaciją *pateikia rašytiniame dokumente*, kuris gali būti *elektroninės formos*. Informacija pateikiama **■** skaidriai, suprantamai ir **■** lengvai prieinama *forma, išdėstoma* aiškia ir paprasta kalba.
3. *Skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ne vėliau kaip pirmą darbo dieną, prieš įdiegiant pakeitimus, darančius poveikį darbo sąlygoms, darbo organizavimui ar darbo rezultatų stebėsenai, arba bet kuriuo metu jų prašymu pateikiama glausta informacija apie sistemas ir jų ypatybes, kurios jiems daro tiesioginį poveikį, įskaitant, kai taikytina, jų darbo sąlygas. Jų prašymu jiems taip pat pateikiama visapusiška ir išsami informacija apie visas atitinkamas sistemas ir jų ypatybes.*
4. *Darbuotojų atstovams pateikiama visapusiška ir išsami informacija apie visas atitinkamas sistemas ir jų ypatybes. Ta informacija jiems pateikiama prieš pradėdant naudotis tomis sistemomis arba prieš įdiegiant pakeitimus, darančius poveikį darbo sąlygoms, darbo organizavimui ar darbo rezultatų stebėsenai, arba bet kuriuo metu jų prašymu. Kompetentingų nacionalinių institucijų prašymu visapusiška ir išsami informacija joms pateikiama bet kuriuo metu.*
5. *Skaitmeninės darbo platformos teikia 1 dalyje nurodytą informaciją asmenims, kuriems taikoma įdarbinimo arba atrankos procedūra. Ta pagal 2 dalį pateikiama informacija turi būti glausta, susijusi tik su toje procedūroje naudojamomis automatizuotomis stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemomis ir turi būti pateikiama prieš pradėdant tą procedūrą.*

6. *Skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys turi teisę į asmens duomenų, sugeneruotų jiems atliekant darbą skaitmeninės darbo platformos automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų kontekste, įskaitant reitingus ir apžvalgas, perkeliamumą nedarant neigiamo poveikio paslaugos gavėjo teisėms pagal Reglamentą (ES) 2016/679. Skaitmeninė platforma joje dirbantiems asmenims nemokamai suteikia priemones, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos veiksmingai naudotis jų perkeliamumo teisėmis, nurodytomis Reglamento (ES) 2016/679 20 straipsnyje ir šios dalies pirmame sakinyje. Skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens prašymu skaitmeninė darbo platforma tokius asmens duomenis perduoda tiesiogiai trečiajai šaliai.*

10 straipsnis

Žmogaus vykdoma automatizuotų sistemų *priežiūra*

1. Valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninės darbo platformos *prižiūrėtų ir, dalyvaujant darbuotojų atstovams, reguliariai, bet kuriuo atveju kas dvejus metus, atliktų individualių* sprendimų, priimtų arba palaikomų skaitmeninės darbo platformos *naudojamomis automatizuotomis* stebėsenos ir sprendimų priėmimo *sistemomis, poveikio skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, be kita ko, kai taikytina, jų darbo sąlygoms ir vienodo požiūrio darbe principui, vertinimą.*
2. Valstybės narės *turi reikalauti*, kad skaitmeninės darbo platformos užtikrintų pakankamai žmogiškųjų išteklių **■** atskirų sprendimų, priimtų arba palaikomų automatizuotų stebėsenos *ar* sprendimų priėmimo *sistemomis, poveikiui veiksmingai prižiūrėti ir vertinti*. Asmenys, kuriems skaitmeninės darbo platformos paveda *priežiūros ir vertinimo funkcijas, turi turėti būtiną kompetenciją, kvalifikaciją ir įgaliojimus* vykdyti šias funkcijas, *be kita ko, kad galėtų panaikinti automatinius sprendimus*. Jie *turi būti apsaugoti* nuo atleidimo iš darbo *arba lygiaverčių priemonių*, drausminių priemonių ar kitokio priešiško elgesio už *jų funkcijų vykdymą*.

3. *Jeigu atliekant 1 dalyje nurodytą priežiūrą arba vertinimą nustatoma didelė diskriminacijos darbe rizika, kylanti dėl automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų naudojimo, arba nustatoma, kad atskirais sprendimais, kurie priimami arba palaikomi automatizuotomis stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemomis, buvo pažeistos skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens teisės, skaitmeninė darbo platforma turi imtis būtinų veiksmų, įskaitant, jei tinkama, automatizuotos stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemos pakeitimą arba jos naudojimo nutraukimą, kad ateityje būtų išvengta tokių sprendimų.*
4. *Informacija apie vertinimą, atliekamą pagal 1 dalį, perduodama platformų darbuotojų atstovams. Skaitmeninės darbo platformos šią informaciją taip pat pateikia skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ir kompetentingoms nacionalinėms institucijoms jų prašymu.*
5. *Visus sprendimus dėl skaitmeninėse platformose dirbančio asmens sutartinių santykių ar jo paskyros apribojimo, naudojimosi jas sustabdymo ar panaikinimo (nutraukimo) arba kitus lygiaverčius sprendimus turi priimti žmogus.*

Žmogaus atliekama ■ peržiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad *skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys* turėtų teisę *nepagrįstai nedelsiant gauti* skaitmeninės darbo platformos paaiškinimą dėl bet *kurio* automatizuotos sprendimų priėmimo sistemos priimto arba palaikomo sprendimo. *Paaiškinimas žodžiu arba raštu pateikiamas skaidriai ir suprantamai, aiškia ir paprasta kalba.* Valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninės darbo platformos *jose dirbantiems asmenims* suteiktų galimybę susisiekti su skaitmeninės darbo platformos paskirtu kontaktiniu asmeniu, taip pat aptarti ir išsiaiškinti su sprendimo priėmimu susijusius faktus, aplinkybes ir priežastis. Skaitmeninės darbo platformos užtikrina, kad tokie kontaktiniai asmenys ■ turėtų *būtiną kompetenciją, kvalifikaciją ir* įgaliojimus vykdyti tokias funkcijas.

Skaitmeninės darbo platformos *nepagrįstai nedelsdamos ir ne vėliau kaip sprendimo įsigaliojimo dieną* raštu pateikia *skaitmeninėse platformose dirbančiam asmeniui visų* automatizuotos sprendimų priėmimo sistemos *palaikomų, arba, kai taikytina, priimtų sprendimų* apriboti *skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens paskyrą, sustabdyti naudojimąsi ja arba ją* panaikinti, *sprendimų* atsisakyti mokėti ■ už *skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens* atliktą darbą, *sprendimų* dėl *skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens* sutartinio statuso, panašaus poveikio *sprendimų ar visų kitų sprendimų, darančių poveikį esminiams darbo ar kitų sutartinių santykių aspektams, motyvų pareiškimą.*

2. *Skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys ir, laikantis nacionalinės teisės ar praktikos, skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų vardu veikiantys atstovai* turi teisę *reikalauti, kad skaitmeninė darbo platforma peržiūrėtų 1 dalyje nurodytus sprendimus.* Gavusi *skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens* prašymą, skaitmeninė darbo platforma nepagrįstai nedelsdama ir bet kuriuo atveju per *dvi savaites* nuo prašymo gavimo dienos *tam asmeniui* pateikia *pakankamai tikslų ir tinkamai* pagrįstą atsakymą *rašytiniame dokumente, kuris gali būti elektroninės formos.*

3. Jeigu 1 dalyje nurodytu sprendimu pažeidžiamos *skaitmeninėje platformoje dirbančio asmens* teisės, skaitmeninė darbo platforma nedelsdama *ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per dvi savaites nuo to sprendimo priėmimo* ištaiso tą sprendimą. Jei toks ištaisymas neįmanomas, *skaitmeninė darbo platforma* pasiūlo tinkamą *kompensaciją už patirtą žalą. Skaitmeninė darbo platforma imasi būtinų veiksmų, įskaitant, jei tinkama, automatizuotos sprendimų priėmimo sistemos pakeitimą arba jos naudojimo nutraukimą, kad ateityje būtų išvengta tokių sprendimų.*
4. Šis straipsnis nedaro poveikio nacionalinėje teisėje *bei praktikoje ir kolektyviniuose susitarimuose* nustatytoms *drausminėms ir* atleidimo iš darbo procedūroms.
5. *Šis straipsnis netaikomas skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims, kurie taip pat yra verslo klientai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/1150 2 straipsnio 1 punkte.*

12 straipsnis

Sauga ir sveikata

1. *Nedarant poveikio Tarybos direktyvai 89/391/EEB ir susijusioms direktyvoms darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, platformų darbuotojų atžvilgiu skaitmeninės darbo platformos:*
 - a) *įvertina automatizuotų stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemų keliamą riziką jų saugai ir sveikatai, visų pirma dėl galimų nelaimingų atsitikimų darbe, psichosocialinę ir ergonominę riziką;*
 - b) *įvertina, ar tų sistemų apsaugos priemonės yra tinkamos atsižvelgiant į nustatytą riziką konkrečiau pobūdžio darbo aplinkoje;*
 - c) *nustato tinkamas prevencines ir apsaugos priemones.*

2. *Kiek tai susiję su pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytais reikalavimais, skaitmeninės darbo platformos užtikrina veiksmingą platformų darbuotojų ir (arba) jų atstovų informavimą, konsultavimąsi su jais ir jų dalyvavimą pagal Tarybos direktyvos 89/391/EEB 10 ir 11 straipsnius.*
3. *Skaitmeninės darbo platformos automatizuotas stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemas naudoja taip, kad nebūtų daromas netinkamas spaudimas platformų darbuotojams ir kad nekiltų rizika jų saugai ir fizinei bei psichikos sveikatai.*
4. *Be automatizuotų sprendimų priėmimo sistemų, šis straipsnis taip pat taikomas tais atvejais, kai jos naudoja automatizuotas sistemas, kuriomis palaikomi arba priimami sprendimai, kurie koku nors būdu daro poveikį platformų darbuotojams.*
5. *Siekdamos užtikrinti platformų darbuotojų saugą ir sveikatą, be kita ko, nuo smurto ir priekabiavimo, valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninės darbo platformos imtųsi prevencinių priemonių, be kita ko, naudotų veiksmingus pranešimų teikimo kanalus.*

13 straipsnis

Informavimas ir konsultavimasis

1. *Ši direktyva nedaro poveikio Direktyvai 89/391/EEB, kiek tai susiję su informavimu ir konsultavimusi, arba direktyvoms 2002/14/EB ir 2009/38/EB.*
2. *Valstybės narės ne tik laikosi šio straipsnio 1 dalyje nurodytų direktyvų, bet ir užtikrina, kad ■ skaitmeninių darbo platformų teikiama informacija ir vykdomas konsultavimasis su darbuotojų atstovais, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/14/EB 2 straipsnio f ir g punktuose, taip pat apimtų sprendimus, dėl kurių gali būti įdiegtos automatizuotos stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemos arba padaryti esminiai jų naudojimo pakeitimai. Šios dalies tikslais, darbuotojų atstovai informuojami ir su jais konsultuojamasi tomis pačiomis sąlygomis, susijusiomis su naudojimusi informavimo ir konsultavimosi teisėmis, kokios yra nustatytos Direktyvoje 2002/14/EB.*

3. Jei platformų darbuotojų atstovams būtina išnagrinėti klausimą, dėl kurio informuojama ir konsultuojamasi, ir suformuluoti nuomonę, jiems gali padėti jų pasirinktas ekspertas. Jei skaitmeninėje darbo platformoje *atitinkamoje* valstybėje narėje dirba daugiau kaip 250 darbuotojų, eksperto išlaidas, jei jos yra proporcingos, padengia skaitmeninė darbo platforma. *Valstybės narės gali nustatyti prašymų skirti ekspertą dažnumą, kartu užtikrindamos pagalbos veiksmingumą.*

14 straipsnis

Darbuotojų informavimas

Jeigu skaitmeninių platformų darbuotojai neturi atstovų, valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninė darbo platforma tiesiogiai informuotų atitinkamus platformų darbuotojus apie sprendimus, dėl kurių gali būti įdiegtos automatizuotos stebėsenos ar sprendimų priėmimo sistemos arba padaryti esminiai jų naudojimo pakeitimai. Informacija pateikiama rašytiniame dokumente, kuris gali būti elektroninės formos, ir ji pateikiama skaidriai, suprantamai ir lengvai prieinama forma, aiškia ir paprasta kalba.

15 straipsnis

Konkreči tvarka, taikoma skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovams, išskyrus platformų darbuotojų atstovus

Skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovai, išskyrus darbuotojų atstovus, gali naudotis darbuotojų atstovams pagal 8 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnio 1 ir 4 dalis, 10 straipsnio 4 dalį ir 11 straipsnio 2 dalį suteiktomis teisėmis tik tiek, kiek jie veikia skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų, kurie nėra platformų darbuotojai, vardu jų asmens duomenų apsaugos atžvilgiu.

IV SKYRIUS

DARBO SKAITMENINĖSE PLATFORMOSE ■ SKAIDRUMAS

16 straipsnis

Darbo skaitmeninėse platformose deklaravimas

■ Valstybės narės reikalauja, kad skaitmeninės darbo platformos **deklaruotų** platformų darbuotojų darbą valstybės narės, kurioje atliekamas darbas, kompetentingoms ■ institucijoms ■ pagal atitinkamų valstybių narių teisėje nustatytas taisykles ir procedūras.

Tai nedaro poveikio konkrečioms Sąjungos teisėje nustatytoms pareigoms, pagal kurias tarpvalstybiniais atvejais darbas deklaruojamas atitinkamoms valstybės narės įstaigoms.

17 straipsnis

Galimybė susipažinti su **aktualia** informacija apie darbą skaitmeninėse platformose

1. **Valstybės narės** užtikrina, kad skaitmeninės darbo platformos **kompetentingoms institucijoms ir skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovams** pateiktų šią ■ informaciją:
 - a) atitinkamoje skaitmeninėje darbo platformoje ■ dirbančių asmenų skaičių, **suskirstant pagal jų veiklos mastą** ir jų sutartinį arba užimtumo statusą;
 - b) **skaitmeninės darbo platformos nustatytas tiems** sutartiniams santykiams taikomas bendrąsias sąlygas ■ ;

- c) *atitinkamoje skaitmeninėje darbo platformoje reguliariai dirbančių asmenų vidutinę veiklos trukmę, vidutinį per savaitę dirbtų valandų skaičių, tenkanti vienam asmeniui, ir vidutines pajamas, gautas iš tokios veiklos;*
 - d) *tarpininkus, su kuriais skaitmeninė darbo platforma palaiko sutartinius santykius.*
2. *Valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninės darbo platformos kompetentingoms nacionalinėms institucijoms teiktų informaciją apie skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atliktą darbą ir jų užimtumo statusą.*
 3. *1 dalyje nurodyta informacija pateikiama kiekvienai valstybei narei, kurioje asmenys dirba atitinkamoje skaitmeninėje darbo platformoje. 1 dalies c punkte nurodyta informacija pateikiama tik pateikus prašymą. Informacija atnaujinama ne rečiau kaip kas šešis mėnesius, o 1 dalies b punkto atveju – kaskart, kai iš esmės pakeičiamos sąlygos.*
 4. *1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos ir skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovai turi teisę prašyti, kad skaitmeninės darbo platformos pateiktų papildomus paaiškinimus ir išsamesnę informaciją, be kita ko, duomenis apie darbo sutartis. Skaitmeninės darbo platformos į tokį prašymą reaguoja nepagrįstai nedelsdamos ir pateikia pagrįstą atsakymą.*
 5. *Jei skaitmeninės darbo platformos yra labai mažos, mažosios ar vidutinės įmonės, valstybės narės gali nustatyti, kad informacija pagal 3 dalį būtų atnaujinama tik kartą per metus.*

V SKYRIUS

TEISIŲ GYNIMO PRIEMONĖS IR VYKDYMO UŽTIKRINIMAS

18 straipsnis

Teisė į teisių gynimą

Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2016/679 79 ir 82 straipsniams, valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys, įskaitant tuos, kurių darbo santykiai ar kiti sutartiniai santykiai baigėsi, turėtų teisę į veiksmingą ir nešališką ginčų sprendimą *tinkamu laiku* ir teisę į teisių gynimą, įskaitant tinkamą *patirtos žalos atlyginimą*, jei pažeidžiamos iš šios direktyvos kylančios jų teisės.

19 straipsnis

Procedūros skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų vardu arba jiems remti

■ Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2016/679 80 straipsniui, valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų atstovai *ir* juridiniai asmenys, kurie pagal *nacionalinę teisę* ar *praktiką* turi teisėtą interesą ginti skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų teises, galėtų dalyvauti bet kokioje teisminėje ar administracinėje procedūroje, kad užtikrintų iš šios direktyvos kylančių teisių ar pareigų vykdymą. *Jie gali, laikydamiesi nacionalinės teisės ir praktikos, veikti vieno ar kelių* skaitmeninėje platformoje *dirbančių asmenų* vardu arba ■ remti *šį asmenį ar asmenis*, jei pažeidžiamos ■ kurios *nors* iš šios direktyvos kylančios teisės ar pareigos.

20 straipsnis

Skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų ryšių kanalai

Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad skaitmeninės darbo platformos jose dirbantiems asmenims **būtų sudaryta galimybė** susisiekti ir **privačiai bei saugiai** bendrauti tarpusavyje, taip pat susisiekti **su** skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų **atstovais arba kad šie atstovai galėtų su jais susisiekti, pasinaudojant** skaitmeninių darbo platformų skaitmenine infrastruktūra arba panašiomis veiksmingomis priemonėmis, **laikantis** Reglamente (ES) 2016/679 nustatytų **pareigų**. Valstybės narės reikalauja, kad skaitmeninės darbo platformos nesinaudotų prieiga prie tų kontaktų bei ryšių ir jų nestebėtų.

21 straipsnis

Galimybė susipažinti su įrodymais

1. Valstybės narės užtikrina, kad **su šios direktyvos nuostatomis** susijusių **procesų atveju** nacionaliniai teismai arba kompetentingos institucijos galėtų nurodyti, kad skaitmeninė darbo platforma atskleistų visus **aktualius** jos valdomus įrodymus.
2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniai teismai turėtų įgaliojimus nurodyti atskleisti **įrodymus, kuriuose yra konfidencialios informacijos**, jei **jie** mano, kad **šie įrodymai** gali būti aktualūs **procesui**. Jos užtikrina, kad nacionaliniai teismai, nurodydami atskleisti tokią informaciją, turėtų veiksmingų priemonių tokiai informacijai apsaugoti.

█

22 straipsnis

Apsauga nuo priešiško *elgesio* ar neigiamų pasekmių

Valstybės narės nustato būtinas priemones, kad ■ skaitmeninėse platformose *dirbantys asmenys* (įskaitant *asmenis*, kurie yra jų atstovai) *būtų apsaugoti* nuo *skaitmeninio darbo platformos* priešiško *elgesio* ir *bet kokių* neigiamų pasekmių dėl skaitmeninėje darbo platformoje pateikto skundo arba dėl proceso, pradėto siekiant užtikrinti, kad būtų *užtikrintas* šioje direktyvoje numatytų teisių *laikymasis*.

23 straipsnis

Apsauga nuo atleidimo iš darbo

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų uždrausta *skaitmeninėse platformose dirbančius asmenis* atleisti iš darbo, *nutraukti su jais sudarytas sutartis* arba imtis atleidimui iš darbo *ar sutarties nutraukimui lygiaverčių* priemonių ir rengtis jų atleidimui iš darbo, *sutarties nutraukimui ar lygiaverčių priemonių taikymui*, jei *to pagrindas* – jų naudojimas šioje direktyvoje numatytomis teisėmis.
2. Skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys, kurie mano, kad jie *buvo* atleisti iš darbo, *su jais sudaryta sutartis buvo nutraukta* arba ■ lygiaverčio poveikio priemonės *jiems buvo pritaikytos* dėl to, kad jie pasinaudojo šioje direktyvoje numatytomis teisėmis, gali prašyti *skaitmeninės darbo platformos* tinkamai pagrįsti ■ atleidimą iš darbo, *sutarties nutraukimą ar bet kurias lygiavertes* priemones. Skaitmeninės darbo platformos šį pagrindimą pateikia raštu *nepagrįstai nedelsdamos*.
3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad ■ kai 2 dalyje nurodyti skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys teismui arba kitai kompetentingai institucijai ar *įstaigai* pateikia faktus, kuriais remiantis galima daryti prielaidą, kad jie *buvo* taip atleisti iš darbo, *jų sutartis buvo nutraukta arba* jiems *buvo* pritaikytos *lygiavertės* priemonės, *pareiga* įrodyti, kad *atleidimas iš darbo, sutarties nutraukimas ar lygiavertės priemonės buvo pagrįsti kitais nei* 1 dalyje *nurodyti pagrindai*, tektų skaitmeninei darbo platformai.

4. Valstybės narės neprivalo 3 dalies taikyti procesams, kuriuose faktines aplinkybes turi iširti teismas ar kita kompetentinga institucija ar *įstaiga*.
5. 3 dalis netaikoma baudžiamajam procesui, nebent valstybės narės nustatytų kitaip.

24 straipsnis

Priežiūra ir sankcijos

1. Priežiūros institucija ar institucijos, atsakingos už Reglamento (ES) 2016/679 taikymo stebėseną, taip pat atsako už šios direktyvos 7–11 straipsnių taikymo stebėseną *ir vykdymo užtikrinimą tiek, kiek tai susiję su duomenų apsaugos klausimais*, pagal atitinkamas Reglamento (ES) 2016/679 VI, VII ir VIII skyrių nuostatas. *Už šios direktyvos 7–11 straipsnių pažeidimus taikoma to reglamento 83 straipsnio 5 dalyje nurodytų administracinių baudų viršutinė riba.*
2. 1 dalyje nurodytos institucijos ir *kitos nacionalinės kompetentingos institucijos, kai aktualu*, bendradarbiauja, kad užtikrintų šios direktyvos vykdymą pagal savo atitinkamą kompetenciją, visų pirma tais atvejais, kai kyla klausimų dėl automatizuotų stebėsenos *ar* sprendimų priėmimo sistemų poveikio ■ skaitmeninėse platformose *dirbantiems asmenims*. Tuo tikslu tos institucijos, gavusios prašymą arba savo iniciatyva, tarpusavyje keičiasi *aktualia* informacija, įskaitant informaciją, gautą atliekant patikrinimus ar tyrimus.
3. *Kompetentingos nacionalinės institucijos, padedamos Europos Komisijos, bendradarbiauja keisdamosi aktualia informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais teisinės prezumpcijos įgyvendinimo srityje.*

4. ***Kai skaitmeninėse platformose dirbantys asmenys dirba kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra įsisteigusi skaitmeninė darbo platforma, tų valstybių narių kompetentingos institucijos keičiasi informacija šios direktyvos vykdymo užtikrinimo tikslais.***
5. ***Nedarant poveikio 1 daliai, valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų arba kitų jau galiojančių nuostatų, susijusias su teisėmis, kurioms taikoma ši direktyva, pažeidimus.***
Sankcijos turi būti veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos įmonės padaryto pažeidimo pobūdžiui, sunkumui bei trukmei ir nukentėjusių darbuotojų skaičiui.
6. ***Pažeidimų, susijusių su skaitmeninių darbo platformų atsisakymu laikytis teisinio sprendimo, kuriuo nustatomas skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statusas, atveju valstybės narės numato sankcijas, kurios gali apimti finansines baudas.***

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25 straipsnis

Kolektyvinių derybų dėl darbo skaitmeninėse platformose skatinimas

Valstybės narės, nedarydamos poveikio socialinių partnerių savarankiškumui ir atsižvelgdamos į nacionalinės praktikos įvairovę, imasi tinkamų priemonių, kad būtų propaguojamas socialinių partnerių vaidmuo ir skatinama naudotis teise į kolektyvines derybas dėl darbo skaitmeninėse platformose, įskaitant priemones, kuriomis siekiama nustatyti tinkamą skaitmeninių platformų darbuotojų užimtumo statusą ir sudaryti palankesnes sąlygas jiems naudotis su algoritminiu valdymu susijusiomis teisėmis, nustatytomis šios direktyvos III skyriuje.

26 straipsnis

Nekintamumas ir palankesnės nuostatos

1. Ši direktyva negali būti tinkamas pagrindas sumažinti bendrą apsaugos lygį, *kuris jau yra užtikrintas platformų darbuotojams valstybėse narėse, be kita ko, kiek tai susiję su nustatytais procedūromis, pagal kurias tinkamai nustatomas skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų užimtumo statusas, taip pat su esamomis jų atstovų prerogatyvomis.*
2. Ši direktyva nedaro įtakos valstybių narių prerogatyvai taikyti arba priimti **█** platformų darbuotojams palankesnius įstatymus *ir kitus teisės aktus*, arba skatinti ar leisti taikyti **█** platformų darbuotojams palankesnes kolektyvines sutartis, atsižvelgiant į šios direktyvos tikslus. **█**
3. Šia direktyva nepažeidžiamos jokios kitos teisės, suteiktos *skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims* kitais Sąjungos teisės aktais.

27 straipsnis

Informacijos sklaida

Valstybės narės užtikrina, kad skaitmeninėse platformose dirbantiems asmenims ir skaitmeninėms darbo platformoms, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, taip pat plačiajai visuomenei būtų pranešta apie nacionalines priemones, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, taip pat apie jau galiojančias atitinkamas nuostatas, susijusias su 1 straipsnyje nurodytu dalyku, įskaitant informaciją apie teisinės prezumpcijos taikymą. Ta informacija pateikiama aiškiai, išsamiai ir lengvai prieinamu, be kita ko, asmenims su negalia, būdu.

28 straipsnis

Kolektyvinės sutartys ir konkrečios asmens duomenų tvarkymo taisyklės

Valstybės narės gali teisės aktais arba kolektyvinėmis sutartimis numatyti konkretesnes taisykles, kuriomis būtų užtikrinta teisių ir laisvių apsauga tvarkant skaitmeninėse platformose dirbančių asmenų asmens duomenis pagal 9, 10 bei 11 straipsnius, laikantis 26 straipsnio 1 dalies. Valstybės narės gali leisti socialiniams partneriams, laikantis nacionalinės teisės ar praktikos, palikti galioti kolektyvines sutartis, kuriose, užtikrinant bendrą platformų darbuotojų apsaugą, būtų nustatyta kitokia su darbu platformose susijusi tvarka, nei nurodyta šios direktyvos 12 ir 13 straipsniuose, o tais atvejais, kai šios direktyvos įgyvendinimą jos paveda socialiniams partneriams pagal 29 straipsnio 4 dalį – kitokia nei nurodyta 17 straipsnyje, vesti derybas dėl tokių sutarčių, jas sudaryti ir užtikrinti jų vykdymą.

Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimas

1. Valstybės narės **■** ne vėliau kaip ... [2 metai *nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos*] **priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos.** Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.
3. Valstybės narės taip pat turėtų, **laikydamosi nacionalinės teisės ir praktikos**, imtis tinkamų priemonių, kad **būtų užtikrintas veiksmingas** socialinių partnerių **įsitraukimas** ir **skatinamas** bei **stiprinamas socialinis dialogas** siekiant įgyvendinti šią direktyvą.
4. Valstybės narės gali pavesti socialiniams partneriams įgyvendinti šią direktyvą, jeigu socialiniai partneriai to bendrai paprašo ir jeigu valstybės narės imasi visų būtinų veiksmų užtikrinti, kad **jie** bet kuriuo metu galėtų garantuoti, jog bus pasiekti pagal šią direktyvą siektini rezultatai.

30 straipsnis

Komisijos atliekama peržiūra

Ne vėliau kaip ... [5 metai *nuo šios direktyvos* įsigaliojimo *dienos*] Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, socialiniais partneriais Sąjungos lygmeniu ir pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais ir atsižvelgdama į poveikį labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, peržiūri šios direktyvos įgyvendinimą ir, ***kai tikslinga, pasiūlo teisės aktų pakeitimus. Atlikdama tokią peržiūrą, Komisija ypač daug dėmesio skiria poveikiui, kurį naudojimas tarpininkų paslaugomis daro šios direktyvos bendram įgyvendinimui, taip pat pagal 5 straipsnį nustatytos nuginčijamosios prezumpcijos dėl užimtumo veiksmingumui.***

31 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

32 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Or. en